

Mikebwe: Bible for Acts

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Acts

1

¹Teofile , nyawisamba mu itabu yami ya uluebu, byoso bya banga utaha Yesu na wigisha u musangu. ²Vuulu lutufu lugwabanda higulu hanyuma ya uhana misii yagi, ulondela chiuli ilumbului, uli bangeze bagwasobola. Umanyuma ya usuba wagi, bigubafumina guna buome na ubaha buzistijya biswaali na bigu wimonesha ubali na ukaa nabu matufu maumi gana, mubasawila bindu bya ibalu ya Vili. ⁴Hagukumunaha nabu bigubalaga hashi baufuma mu Yelusalemu, balami bya laga , kyeca inyamiswahila , bigwa baboya; ⁵Umana Yoane gwabatiza wa mema, banu mu matufu gasehe, mumubatzibu gwa chiuliilumbului. ⁶Mitwana habakumung'hana bibamwihujya: Mwanana , halolwa lugumbu , homwasimia bikelenge bwa Isilaeli? ⁷Bigubalunga: Nda banu bamuyuha biluuu na lugumbu bimeje Tata mu buswata buagi. ⁸Numwatambula buswata , chiuli ilumbului imwamifila ulwegulu yenu, numwaka bashuula bami u Ywelusalema, mu Yjdea yooso , mu Samaliya na ifila ya alunga mugaza. ⁹Hanyuma, ya koola byeyuu, biguutundulubu higulu na bamumona , timba biliumutambula na uzimina u mesu gabu. ¹⁰Na byebya biba ali mesu weleela higulu, byebya bigwamwiyenda, lola bandu babili bana bilamba bitoa, biba bafumina , ¹¹Na uboya : Bandu ba Galilaya ,njiayi muwimana na ulola higulu, hangati yenu, gumuvuyaga bibyebya bimwaumona webda higulu. ¹²Bibagalusha u Yelusalema ufumona ulugulu lwa Mizeituni, luli habwihi na Yelusalema, bula bwa lugendu lwa sabatu . ¹³Hata ufa , bibaubanda u yende ya higulu walii Petelo , Yowani , Yakobo, Amdeleya, Filipu , Tomasi, Batolomayo ,Matayu, Yakobo mwana gwa Alfayo, Simoni mu Zeloti ,Yuda mwana gwa Yakobo. ¹⁴Booso wa agole kaaamu baali zigla lu muhaja , hamonga na babaaazi na Maliya bnajyagi na Yesu hamonga na bini bagi na Yesu. ¹⁵Mu ga matufu, Pwetelo biguwimana hangati yabu, lubali lwa bandu baukumungana lwaufila luama na maumi gabili.Na biguboya: ¹⁶Bana ba Tutu , yali buose byebya byakoola chiuli ilimbului, mu bisingi , byatekee ukilila kuana gwa Daudi , hamushu gwa Yuda , gwauliulia bandu bamikwate Yesu. ¹⁷Gwabiliubu hamonga netu gwa na gugogwa mulimu gutu nagu. ¹⁸Yu mundugwa ugula bulimi na futu ya muloha , bigumulua, na mubili usania hangati na mala ga munda uhalagana. ¹⁹Guu musahu gwa yukia na bandu booso ba Yelusalema naha bo bulimi, bwawitigana nubu mu luloimi lwabu Hakeledama, iuboya bulimi bwa muloha²⁰Bwausingubu mu itabu ya simu(aa nyimbu) :Yende yagi yasagali bu'nululu munda na gugimu nda kaemu na jingi gwabaguli mulimugwaji. ²¹Mbuose , hangati ya bamwitu londa matufu gooso, hali mwanana Yesu hamonga netu, ²²Ubambila lubatizu lwa Yoane ufiila lutufu lu gwasamunubu hangati yetu, wakai jimu gwakai mushuula gwausangua wagi. ²³Bibawimazya babili : Yozefu gwawitaganubu Balasaba, hongu Yusto , na Matiya. ²⁴Bibatauhazya : Mwanana bebe ugugwili matima ga bandu booso, lagizya ninani hangati ya bababili gosobwelee. ²⁵Gwakai na fubaa ugu mulimu na bungeze , bwa na Yuda gwa ulea na we lwagi. ²⁶Bibautula usobola , usobola biguhuluila Matiya , gwa humwingubu uli nitwana umi na jimu.

2

¹Lutufu lwa Pantekoste , baali booso hamonga , mu yende jimu ga higulu. ²Honga na hongu bikufuma ituzi higulu paha na imbugulu, bikiiwiyula yende yooso ibaali. ³Ndimi , yifa ndeene na ndimi ya mililu , ya ubafumina yigabului yimu na yingi na ubakalila u mishu gabo jimu na jimu. ⁴Booso bibawiyulubu na chiuli ilumbului na ubanga koola yingi ndimi, wilondena na byebya baha bya chiuli koola. ⁵Mu lolwa lutufu mwali Bayaudi mu Yeluzalema , bandu bitilizi mu bya Vili, babisamba byoso musi mwa timba. ⁶Ulolwa lutoyo lwaufila , bibauhanua mundu jimu na jimu gwa ubazya koola mululimi lwagi. ⁷Baali mu uhanua kuata na wishotojena bamu na bangi lolaa, ba bandu bamukoola booso nda Bagalilaya?⁸Mbini tuibahuzya mu ndimi yetu mundu gooso , mu ndimi yetu ya ubutua?⁹Bapalte, Bamedi, Baelami na bpps ba u Mezopotamia na YUdea , Kapadokiya , Ponye na Aziya , ¹⁰Filigiya , Panfiliya , Misli isamba ya Libiya habwihi na Kilene na baba bavili u Loma , Bayaudi na bagalului, ¹¹Baklete na bahalulubu, mbini tubahuzya mu ndimi yetu biswehe bua Vili?¹²Baali booso mu uhanua , ushu uyua mwa uninga na wishotezyena bamu na bangi dfundulilwilubu lwa yiyi nji ayi? ¹³Bangi bausehelela , na uboya : Baukola maluvu gatohe. ¹⁴Petelo biguwimana hangati ya ba umi na jimu, ubaja yihi, na koala nabu; Bandu ba Bayaudi , na banu booso bali hanu mu Yelusalema , muyui binu , mutegu uchui u miolo yemi. ¹⁵Ba bandu nda ba na buolo, byebya binumuninga , biki bihindi bisatu bya tufu. ¹⁶Gwilondena na byebya byakoola ng'hanga biloto Yoeli ¹⁷Matufu ga umanyuma Vili gwaboya , ni mwatasa chiuli yami uli bandu booso; ba na benu babalumi na ba bamisumbusumbu yenu bamwaka na bya mona , na banunu benu bqamwaka na biloto. ¹⁸Bahia bami babalumi na babaazi, nimwabatasila chiuli yami; na bamwauta bung'hanga biloto. ¹⁹Ni mwalagiza biswehe higulu na biezegale halunga mugaza, muloha , mululu na huyalyamwishi, ²⁰Yuba limwagalua mufitu , na mwezi ugalua muloha , uluebu lwa ufa tufu lya mwanana ; Lelya tufu lyata na lya butumbi. ²¹Mundu gooso gu mwawitigana zina lya mwanana gumwashoa²²Balumi ba Isilaeli , muhujyi yiyi miolo, Yesu gwa Nazaleti, yu mundu gwa telubu mushuula wga Vili u mesu genu , ukilila biezegale , biswehe na bizistizya bigwauta nagi hangati yenu, byebya bimwigili banu baninu; ²³Yu mundu gwa uhanubu, wilondena na maluzi gakwatubu na wilondena na uyua wa Vili , mwausumbulusha , mwa umuhagisha u magaza ga bandu babia. ²⁴Vili la migoze ya lufu , nda yakumbana gwa tendemenubu na ufa. ²⁵Daudi gwa koola hamushu gwagi: Nya umona matufu gooso mwanana u luebu lwami , gwali ku uboo wami ulumi , uboya hashi mimi usagala . ²⁶Bi bebya bya tima lyami lina musangu na mubili gwa guyahumunua hamonga na ukigila . ²⁷Umona ndu mwaqleela buome bwami ukaisi na ndu mwa gwa nyangi(wonea)!²⁸Guumbeha juyua masinda ga buome . Gumwauniyuzja na musangu uluebu lobe . ²⁹Bana ba tutu , munyitabi nimusahili buhululu , hamushu gwa shetu Daudi , gwa ufa gwa uziubu na

mugumbu gwagi guli hangati yetu na gu lelu. ³⁰Bebya bigwali ng'hanga biloto na gwa yua na Vili gwaumulagila na utiha ku ukaisha jimu gwa bana bagi mu ihumbulu, ³¹Ukoa usamgua wa Klistu , u gwa bambizya na usahula , na uboya nda mwalelebu ukaisi na mubili gushi na unyanga.Vili gwa sangusha Yesu , bandu booso tuli bashuula . ³³Utundulubu na uboo ulumi wa Vili, gwatambula wa tata chiuli ilimbului igwa umulagila , u batasila bebya bimwa umona na umulama. ³⁴Daudi nda banda higulu . jemu ninu gwa boya : Mwanana gwawisamba wa mwanana gwami: Koa ku uboo wami ulumi. ³⁵Vuu hamwitaha meze yobe musi mwa magulu gobe. ³⁶Yende yoso ya Izilaeli ya yuki lujila na Vili gutele mwanana Klistu yu Yesu gu mwawihaga. ³⁷Hanyuma ya uhujya ya miolo, bibakwatia na busungu witama , bibawihuzya Petelo na bangi ba ngeze ; Bana ba tutu , tutahi bini? ³⁸Petelo bigubalunga:Mugal'lui mundu gooso gwa batizubu mu zina Iya Yesu Klistu , mukuuzi binin'sonya ububiha buenu na mumutambula abugu â chiuli ilumbului. ³⁹Bubu balagimbwenu , na wa ba booso bali ula na wa baswali bamwawitaganubu na mwanana gwetu Vili. ⁴⁰Na wamiolo yishwali gwa ubahazya na uboya mwishoe na lunu lubutu lubiha. ⁴¹Na ba witaba moolo , gwaji babatizubu; na lolwa lutufu, lubali lwa mitwana lwa uvilila . Ufia bandu ba balumi elufu yisatu . ⁴²Ba uzigilala mwigisha wa bangeze , na muusambana wa baana ba tutu, ushoga mukati na mu uhazya. ⁴³Moyo bigukwata mundu gooso , na wa tekea biswehe bisha li na biezegele ukilila bangeze. ⁴⁴Babooso bawitaba bali hamonga na bana bindu byoso hamonga. ⁴⁵Baugulisha malimi gabu na bindu byabu na wigabena be buuzi uli mundu gooso.Wilondena na kyee ya yali mundunahwu muma. ⁴⁶Baali mutufu gooso hamonga mu hekalu , baushoga mukati mu byende na ulya bya ulya byabu na musangu na tima litoa, ⁴⁷Na uluvia Vili na witabubu na bandu booso . Na mwanana gwa uvulizya tufu wa tuifu û kanisa baba bakuza bushoe.

3

¹Petelo na Yuane baubamnda hamonga û hekalu, Ineh ya uhazya ; yali boineh itema bya yuba . ²Wali mundu guili ibulu ya ubutua, ya musamunubu na ukitula matufu gooso ku ibelu ya hekalu ya mwitagananubu Ilejela, gwa hazyi falanga (musaono) uli bamusweela mu hekalu . ³Yuu mundu , umona Petelo na Yuani kusweela bigubahazya falanga. ⁴Petelo na Yuane, bibamusimia mesu , na uboya:Tulole. ⁵I bigubalolaa, ukigila ukuza oindu ubale. ⁶Petelo biguboya: Sina falanga , sina Olo, ya nau nimukuha: Muzina Iya Yesu Klistu gwa Nazaleti yimana na gusumui. ⁷Na umukwata na uboo ulumi bigu'umwimajya.Honga hongu , byaahi byagi na mangumba gaji bibikuza buswata . ⁸Biguwimana lubilu na usumua. Na usheela nabu hamonga mu hekalu, mwisumua , witumbaga, na uluvya Vili ⁹Bandu booso baumumona mwisumua na uluvya Vili. ¹⁰Bauyua ni yogwa mukaa hasi ku ibelu Ilejela ya hekalu muhajya falanga ; Bawiyulubu na uhanua ushwaali wilondena na bebya bimufumili. ¹¹Bebya bigushawileena na Petelo na Yuane. Bandu booso bauhana na ujoela û bali mu ibanda imwitaganubu ya Sulemani. ¹²Petelo , umona byebyuu, bigusawila chea ibumbu: Balumio ba Islaeli njiayi mumuhanua bini? Njiayi mutula mesu utuli batu , bi nang'ha wa biswata bwetu na butoa bwetu bituusumusha yu mundu? ¹³Vili gwa Abulahamu , Gwa Isaka na gwa Yakubu, Vili gwa ba shetu , gwa utumbisha mwanagi Yesu , gunwauhana na utuna û mesu ga Pilatu , gwa witaba gwa muleelee. ¹⁴Mwautuna Chiuli ilumbului na gwasambu, mwahajya banuleele mazi . ¹⁵Mweawihajya mukelenge gwa buome , Vili gwa iumusangula û bafu;Batu tuli bashuula. ¹⁶Na luitabu mu zina Iyagi yu mundu gukuza bushoe bunumumona na numwijili;Ni luitabu uli zina limuha y8u mundu bushoe, û mesu genu booso. ¹⁷Nahanu, bana ba tutu , nijili mwauta bibi ushi uyua ,na bayui benu. ¹⁸Vili gwakumbajya byebya bigwa usaula uluebu ukilila kui hanu wa bang'hanga biloto, nang'ha Klistu gwagi gwaukumbana usuba. ¹⁹Mugalului , bubiha bwenu bwakatushubu, kuuboyaA kuuboya lugumbu lwa uhumunua lwafii ufuma uli mwanana , ²⁰na gwatumi yogwa gugwausobola , Yesu Klistu, ²¹Gulu likumbene utambula ufiila lugumbu lwa usumia bindu byooso , bya koola Vili haala ukilila kuanu wa bang'hanga biloto bagi balumbului. ²²Musa gwaboya : Mwanana Vili gwenu gumwaunwiimina jimu hangati yenu ng'hanga biloto byali mimi, nu muhujya û byoso bye mwaunusahwila, ²³na yo gooso gushi mwauhujya yu ng'hanga biloto gu mwauzimijubu hangati ya isumbu ya bandu. ²⁴Bang'hanga biloto booso bakoola, ubangila Samueli , bausahula ga matufu. ²⁵Muli bana ba bang'hanga biloto na iloje ya kwata Vili na bashenu, na uboya uli Abulahamu : Bandu booso ba alunga mugaza bamwa ufuyigulubu ukilila bana bobe . ²⁶Yabambili wole bebe , Vili gwa wimajya mwaqnagi na umutuma, gwakufiyiguli gwa yalulilu bandu balee bubiha.

4

¹Haali Petelo na Yuani mwikoola na bandu , makuhani bibakyauva, muyui gwa hekalu na basadukayo; ²Baubihila byebya bibamwiigisha bandu , na usahula nang'ha Yesu gwasangula û bafu. ³Bibaubkwata na ubatasa mu buloko, vuu ha luela; Umona yikya ala yogolo. ⁴I hole hau, bashwali baba bauhujya go moolo bamwitaba , na lubali lwa balumi bawitaba lwaufiila elufu yitanu. ⁵Haluela bayui ba bandu , banunu na tulani , ⁶baukumung'hana û Yeluzalema hamonga na Anna, muyui gwa makuhani Kayafa, na Yuani na alegizandle , na ba booso bali ba ibumbu ya bayui ba makuhani. ⁷Bibautuula Petelo na Yuani hangati yabu na ubihajya : Gwa buswata ayi na wa zina Iya nani muuta byebyuu? ⁸Petelo wiyulubu na chiuli ilumbului , bigubasawila : Banu bayui bandu na banunu b Izilaeli , ⁹Byebya bimwituhiyua yalelu hamubili gwa bulejela buufiila ji mundu gwa lufu, tusauli gufua bini , ¹⁰Muyui banu booso, na bandu booso ba Izilaeli bayui! Ngukilila zina Iya Yesu Klistu gwa Naaleti , gunwa7usvia , Vili gwa umusangula û bafu, ukilila lye zina yu mundu guli shuu hangati yenu. ¹¹Yesu ni bwehee lyatasabu na banu bamulonga byende, na litele bwehe liata Iya mwitungi. ¹²Nda uli bushoe ulingi zina , nda uli musi mwa gulu lingi zina lihanizubu hangati ya bandu liumbene utuha buishoe. ¹³Hataumona busisimati bwa Petelo na Yuani , bibatauhanua na ubayua mbandu bashi na luigishu.Bibaubayua babili hamonga na Yesu . ¹⁴Byebya bibaumona habuihi nabu yo mundu gwafulubu nda banamugi mwa ulunga. ¹⁵Biba ubakatusha mu chea ibumbu ya bayui

ba gunda , na uta agole hangati yabu;¹⁶ na uboya:Tutahi bini na baba bandu?Menee jiyukii nabandu booso ba Yeluzalema , kiezaegele itekieh na baba bandu, nda tukumbene ukituna.¹⁷Kuuboya chii indu nda ihala gana hangati ya bandu , tubakushi na ubakwandila , nda bakoola na mundu gooso hongu u lye zina .¹⁸Bibaubitagana , na ubakusha wa meehe ndabakoola na wigisha mu zina lya Yesu.¹⁹Petelo na Yowane bibaubalunga , musobole banu baninu biumbene ũ mesu ga Vili , iununemee banu na ulea unemea Vili?²⁰Ndatumbene ulea koola byebya butwaumona na uhujya .²¹Biba uangijya hongu na ubateela , nda bamona mungi mwauta nabu na ubasuvya , wilondena na bandu , byebya booso bauluvya Vili wilondena na bitechiee.²²Umona yo mundu gwaufulubu ũ kiezaegele gwaali na biliu maumi gana nahigulu.²³Hanyuma ya uleulubu, bawenda uli binabu baluitabu, na usaula byooso bya bateerla bayui bamakuhani na banunu.²⁴Habataubajya , biba ubajiola Vili ywihi booso hamonga na uboya : Mwanana bebe gwa ulonga gulu , alunga mugaza , maqziba na byoso bili hinga.²⁵Bebe gwakoola ukilila chiuli ilumbului , ukilila kuanu gwa shetu , muhioa gobe Daudi:Njiayi bisamba bya bandu biwibunga naizi na ukwata agole abiya hangati ya bandu?²⁶Bakelenge ba alunga mugaza bawigoya , na miloha ,bawilanga ulwa na mwanana gobe gufiinyi mang'hani.²⁷Ulwa na mwanobe Yesu ,gugwa fiinyi mang'hani Helode na Pontio Pilatu bawihanga mukinu ibalu hamonga na bisamba bya bandu na hamonga na ibumbu ya Izilaeli.²⁸Batahi byooso byebya gaza lyobe na agole obe bigwa ukwata hamwaluu.²⁹I hanu , be mwanana lola ukwa gijya wabu, na gubahi bahia bobe buswata bwa usahula moolo gobe na busisismati, ³⁰Golola gaza lyobe , watechee bushoe, biezaegele na bisweeh ukilila zina lya mwanobe Yesu Klistu.³¹Habatauhajya , habaukuimungana bisahasagala; booso bioba wiyulubu na chiuli ilumbului , biba tausahula moolo gwa Vili na busisismati.³²Mbuji bwa baba bamwitaba bali booso na tima lilimu na agole amu . Nda wali mundu gwa boya bindu bye na bwu bwagi jemuninu, booso nana busamba anyi hangati yabu.³³Mitwana bauta na buswata buata na bushuula bwa usangua wa mwanana Yesui. Na bin'sonya biata biali hamonga nabu booso.³⁴Nda hali mundu zina gwabula indu: Booso bana malimi na byende ba ubigulisha na uviyaga na mugulu gooso gubo ugulisha,³⁵Na ugutula ũ magulu ga mitwana ; na ugabila mundu gooso chea igwanau muma.³⁶Yozefu gwamwitaganubu na mitwana Balnaba , funduluili yaji : Mwana gwa onja tima , muklawi mundu gwa Kiplo, ³⁷Gwa ulisha buli,mi bwagi na uva na falanga , na uytula ũ magulu ga mitwana.

5

¹Mundu jimu zina lyagi Ananiya na Safila mwazi gwaji, gwagulisha bulimi bwaji, ²Na ufamisha imbefu ya mugulu nagu muazi gwaji gwayua biguusamuna yeya yish'agele na yuy'itula umagulu gwa mitwana.³Petelo biguboya : Ananiya njiayi kiyungiyungi guwija tima lyobe , gufiili ukoola malimi uli chiuli ilumbului na bebe gufamishi imbefu ya mugulu gwa bulimi? ⁴Habushahi ugulia, mugulu nda gufi mu magaza gobeuh?Njiayi honingizi bibi mutima lyobe?Ndulimbizi bandu, gulimba Vili? ⁵Ananiya, haguuhujya byebyu , biguhulua, na ufaa. Moyo gwata bihgukwata ba uhujya. ⁶Misumbasumba , biyiwimana, umuganga , umusamuna , na we naji wa umuzia. ⁷Ukila bihindi bisatu bya yuba , muazi gwaji bigushweela ushi uyua bitechee.⁸Petelo biguwihujya : Nzawili,gogwa mugulu gumulishi bulimi? Biguwitaba na uboya i gogwa mugulu.⁹Petelo bigu boya : Mbini muwihujyena uheha chiuli ya mwanana? Lola , baba bazizi mulumimigobe batele hibelu , bamukusamuna.¹⁰Honga na hongu boguhulua umagulu ga mutwana, na ufaa. Misumbasumba gwa bandu , habata ugalusha , umusangana nde gufi; Biba umusamuna na wenda wa umuzia habuihi na balugwaji.¹¹Moyo guata bigukwata ibumbu yoso na booso bahuzinena bye bindu.¹²Biezaegele biata na bishweela byatechea hangati ya ibumbu ya bandu ukilila magaza ga mitwana.Bali booso mu kibanda ya Sulemani, ¹³na gujimu gwa baani ndaulaba wilamia u bali, ibumbu ya bandu yamwimuluvya biata.¹⁴Lubali lwa witaba mwanana lwa vulila ushwali; ¹⁵Bibata usamuna banalufu ubatu'ula mu masinda , ubatu'ula mu ibalu na yata , Hamuvugaya Petelo na ukila mjeziji gwaji gwabwili jimu hangati yabo.¹⁶Bandu bashwali biba ukumbuila ufuma mumamzyaati gali habwihi na Yeluzalema , uviyaga na banalufu na banami;li na booso bashoa.¹⁷I holo hahu muyui gwa makohani na baba booso baali hamoibga naji, baaliBasadukayo, biba wigoya biyuli na muagu.¹⁸Biba ubakwata ye mitwana , na ubatasa mu yende ya mbete.¹⁹Ila malaika gwa mwanana, gu uva butufu utolola bibelu bya buloko, ubafumisha na ubasawila: Mwende mwawimani mu hekalu, mwasauli uli m'bandu booso moolo gwa bunu buome²⁰Habhujya yeyu, bibaushweela luella mu hekalu na ubamba wijusha.Muyui gwa makuhani na baba banaji hamonga , biba witagana gunda na banunu booso ba bana Izilaeli na biba utuma wa ukeba mitwana u buloko.²²Bandu ba mulimu, habta ufa, ndaba ubasangana ũ buloko . Bibata ugalusha na ubasahwila , ²³na uboya: Tusangene buloko mbuyagi oso oso , balami baali ha bibelu; Hanyuma ya utotola , ndatusangenemu mundu na gujimu.²⁴Habauhujya ye moolo, muyui gwa hekaluna bayui bamakuhani nda bayui baningi bini hamushu gwa mitwana na byebya bitechea. ²⁵Mundu jimu bigu'uva na ubasahwila :Lola , bandu banwautula mu buloko bali muhekalu mwifigisha bandu.²⁶Muyui gwa hekalu biguwenda na bandu ba mulimu, na ubalombozya hali wee, umona banamoyo gwa uzibilubu mabwehe na bandu.²⁷Hanyuma ya ubaisha ũ luebu lwa muyui ba gunda , muyui gwa makuhani Bigubihujya binu:²⁸Ndatwanukusha wa mehe ndamwigisha ulye ziona?Mulole, mwiuyija Yelusalema na wigusha wenu,mumukeba uhulusha muloha gwa je mundu mu mishu yetu.²⁹Petelo na mitwana bibalunga: Yi umbene unemea Vili na hali bamdu.³⁰Vili hgwa bashetu gwa usangula Yesu , gu mwawihaga, gumwahulia u muti. ³¹Vili gwa umutundula na uboo waji ulumi gwakai mukelenge na muhiuzi, gwahani uli Izilaeli tima lya uyal'lua na uluelubu wa bubiha . ³²Tuli bashuula ba bibi bindu , bibebya na chiuli ilumbului , ya uhanubu na Vili uli baba bamunemea .³³Bibakwatia na izi wa yeya mioolo, bibakeba ubihaga. ³⁴Mufalisayu jimu , zaina lyagi Gamalieli , mwiuyishi guata gwa misii, gu munemeubu na bandu booso, biguwimana hangati ya gunda , biguboya baleele bele mitwana hahindi asehehe.

³⁶Umona nda hati ukila matufu hafuma tenda, gwawimonesha bu indu imu, na gwa ulondubu na bandu ba baluminufila ngama yina : Gwawihagubuna booso ba umulonda bahala gana na nda baumionea honga.³⁷Hanyuma yagi, wamonea Yuda mugalilaya , hamunee gwa ubaliubu wa bandu , gwa bula bandu bashwali umutambagwaji: Gwaufa bibyebya; Na booso baumulonda ba uhalagana.³⁸I hanu , niunusawila nda mwilondena na baba bandu, mu balee ba yende . Hutu gu mulimu na chii ilibuh'ifumizi uli baandu, imuswabaana; ³⁹Hutu ifumizi wa Vili ndamukumbene ukyonaga nda mulaba ulwah na Vili, numwibulila bubiha.⁴⁰Bibata umwitaba i witigana mitwana, biba ubajibila miti, biba ubakusha nda bakoola uzina lya Yesu , na biba ubaleela. ⁴¹Mitwana biyikatua mu mesu ga gundu, biyuuli na musangu gwa ubaliubu na bakumbene utuubu bulomo na umoneshubu buvu ha mushu gwa zina lwa Yesu.⁴²Na matufu gooso, mu hekalu na biende, nda ba ulea wigisha na usahula musahu gulegela gwa Yesu Klistu.

6 ¹Mu kyea inee, buji bwa mitwana bikukya gwe laa, Bayahudi bamukoola Kigiki biba nyiminyita hamushu gwa Ba ebulaniya Ba uvula mijya baazi babu ba bamulufilu mgabu gwa turfuwa tufu.²Baba umi na babili buba wutagana ibumbu ya mitwana , na uboya : Batu ulea moolo gwa Vili na uta mulimu gwa tabu. ³I binu bana ba tutu , musobole hangati yenu babalumi musambu , bali bayuli na chiuli ilumbului , na luani tu bahi gu mulimu. ⁴Na batu tuya wikwatena na witutugwila na mulumi gwa moolo .⁵go musahu biguwitabubu na ibumbu yoso . Biba usobola Stefano mundu gwiyuuli na luitabu na chiuli ilumbului , Filip, Polko, Nikanoli, Timoni, Palmena na Nikolai mundu gwa Antiokiya gwritebe dini lya Bayahudi. ⁶Bibaubalagizya uli bangeze, hanyuma ya uhajya biba ubatendela magaza.⁷Moolo gwa Vili bigutangayala wa mehe , buji bwa mitwana bigugwela ushwali u Yelu salema , na ibumbu kiata ya makuahani bikinemea luitabu.⁸Stefano, wiyulubu na bin'sonya na buswata , gwata bizinga nabiezegele hangati ya bandu.⁹Bandu bamu ba Sunagogi, bamwitananubu bitaelili, na ba ukilena na ba ku Alegizandiya hamonga na Bayahudi ba ukilikiya na Aziya , biba uta najyi mbaa;¹⁰Nda baukosha wimana u luani lwaji na chiuli ya umuha bya koola .¹¹Bibataushujya bandu ; Ubaha falanga na uboya : Tumuhujili mukoola ng'handu ya utua Musa bulomo na Vili¹²Biba wimajya ibumbu ya bandu , banunu na tulani , biba watasa ubali ubakwata , na bibawemda nabu gu Basadukayo. ¹³Biba ufumisha bushuula bamalimi , biba uboya : Yu mundu ndaguleh koola bisi mubili halagahalaga na musii na handu halumbului.¹⁴Tumuhujyili mukoola ng'handu ya Yesu, gwa Nazaleti , gumonanga hanu handu na ugalulua miswela ya banunu na Musa .q15 Ba booso baali u gunda bibasimia mesu uli Stefano , luebu lwaji biumonea bili luebu lwa malaika ubali.

7

¹Kohani gwa muyui biguboya: Bibi bindu bibili? ²Stefano bigulunga: Bana ba tuitu na banu bashetu ,muhuji !Vili gwa butumbi gwa monea uli shetu Abulahamu , ha gwali u Mezopotamia , u luebu lwa je ukaa u Halani, na bigu umusahwila ; ³Katua mu ibalu yobe na muyende ya sh'obe na gwende mu ibalu ini yakulagizya.⁴Bigukatua mu ibalu ya Bakaldayo , na ukaa u Halani.Hanyuma wa ufa wa shagi, Vili bigu umujijya mu chea ibulu igwakaa; ⁵Nda umuha fuba lyooso, nagu wautulila magulu nda umua, biguumulajila umuha buuzi, na ulubutu lwagi hanyuma yagi, nagu byebya bigu shali na mwanana.⁶Vili bigu umusahwila , lubutu lwaji lu mwakaa mu ibalu ya bunhene, na bamwagalula bahia na ubasuvya bilu mgama yina . ⁷Cheha ibalu ibamwakaa buhia nyaami gumwauchikalila , bi boya Vili. Hanyuma yeya , bamwaufuma na bamwaundela mulimu mu kinu ibalu. ⁸Honga Vili bigumuha, Abulahamu ilonje ya yazi , Abulahamu ha guta utanda Isaka , bigumutayazi tufu lwa muganda , Isaka bigutanda Yakobo umushefya mu yazi, na Yakobo bashetu umi na babili. ⁹Bashetu, umumwena Yozefu muagu, bibaumugulisha na wendubu nagi u Misli . ¹⁰Vili gwaali hamonga naji, na umwihula na usuba waji woso; Bigutaumuha lwani na umuha ukuza bin'sonya u mesu ga Falao kasheke gwa Misli, gwa umutuula ukaa muyui gwa nagu yende yaji yooso.¹¹Bi uta ufa Zala yiata mu ibalu yoso ya Mislio, na mu ibalu yooso ya Kanana. Usuba waali kuata , na bashetu ndabakuuza indu ya ulya. ¹²Yakobo biguhujya nang'ha chaulya ili u Misli, biguta utuma bashetu lugumbu lumu. ¹³Na lugumbu lwa bubili Yozefu biguwiyuena na bana bashagi , na Falao biguyua nang'haha Yozefu gwali gwa ilongo ayi.¹⁴Yozefu bigutautuma giwa ukeba shagi Yakobo na ndundu yagi yooso, yali lubali lwa bhandu maumi musambu na batanu. ¹⁵Yakobo bigutautua u Misli , i we filili, nagu bashetu ; Biba usamunubu u Shekemu, Bibauziubu mu mugumbu gwa ugulubu na Abulahamu, u mugulu gwa falanga , uli bana gwa ba Hamunoni shagi na Shekemu.¹⁷Lugumbu halutauguboa lwa ukumbana bya ulanga Vili uli Abulahamu, bandu batauvulila na ugwelela u Misli, ¹⁸Ufiila umponea gwa njinji mukelenge gushauyua Yozefu. ¹⁹Yo kasheke boguubabela bubiha , usuvya bashetu , na ulaga nang'ha batasi baana bamubutua nda bakaa na buome.²⁰Hago mune, habutui Musa , gwaali gulegela u mesu ga Vili, gwqa ulishibu miezi yisayu mu yende ya shagi;²¹Hagutali mubuloge bwa ufaa, mwana gwa muazi gwa Falao bigu umutambula , na umulela bu mwanagi.²²Musa bigu tawigishubu luani looso lwa Bamisli, gwaali na buswata mu molo na mu milimu. ²³Gwali na bilu maumu gana, habyaumufila mu tima lyaji wa lola bana ba shagi, bana ba Izilaeli . ²⁴Bigutaumona jimu mujyibilibu, biguta umutela unyuma bigu umwisombela , na ujibila Mumisli.²⁵Gwa uninga nang'ha bana ba shagi bamuyua , Vili ngwitabi ubahiula ukilila uboo wagi ; Nda bauyuebwu.²⁶Tufu lwa ulonda , hamonea babuli bamulwabo banindu, biguhujya bakai na atalala ndongo : Banu balumi, biguboya, mu;li bana ba tutu ; Njiayi mute mwisu vyane jimu na jingi? ²⁷Yogwa gwa mwisuvya mwinagi bigu umuleguluuaa, na uboya : Ni nani gutukuze gukai kasheke na muyenga hangati yetu? ²⁸Ndo mukeba unyihaga, byebya bigwa wihaga mu Misli buenda?²⁹U gu moolo, Musa bigutaujyoo na wenda wauka mu ibali ya Mediani na utanda bana babili.³⁰Hanyuma ya bilu maumi gane, malaika bigu umufumina mu buonon bwa lugulu bwa Sinayi, mu ndimi ya mulilu ya ufuma mu ahumbahumba.³¹Musa hagumona yeya, biguhanua na chea imonee, haguta uguboa gwazingitili,ywihi lya mwanana bili uhajya: ³²Nili Vili gwa bash'obe, Vili gwa

Abulahamu,Vili gwa Isaka na Yakobo , na Musa bigutahuzeza, nda ulola honga.³³Mwanana bigu umusahwila : Katusha bihasa byobe ũ bya hi byobe, hanu hoyimene ni mavu ga lumbului.³⁴Niumona usuba wa bandu bami bali ũ Misli , niuhujya ulila wabu na niutua nibahalilu. Hanu yenda niyakutuma ũ Misli.³⁵Yu Musa bigubautuna na uboya : Ni nani kukutulizi gu kai kasheke na muyenga? jehe igwautumubu na Vili paha na kasheke paha na muhiuzi, ukwati lijubu na malaika gwaufumina mu ahumbahumba.³⁶Jehe igwa ubafumisha ũ Misli , utaha biezegela na bizinga mu ibalu ya Misli , uziba lya mema gamonga na mu buonono , mu biliu maumi gana .³⁷Yu Musa igwa koola na bana ba Izilaeli : Vili gumwaunubushila hangati yenu ng'hanga biloto jimu paha na mimi.³⁸I yogwa , mu chea ibumbu yali mu buonono , gwali hqmonga nsa malaika gwa koola naji ũ lugulu lwa Sinayi na hamonga na bashetu, gwa utambula miolo yina buome, gwatuheyu.³⁹Bashetu ndabawitaba umunemea , baumuhulugajya , baugalula matima gabu weleela uli Misli, ⁴⁰Na koola na Haluni : Tulogela bavili basumui u luebu lwetu , byebya Musa gwatukatusha mu ibalu ya Misli, nda tuoijili indu ayi chiumufila.⁴¹Na mu ga matufu , baulonga mwanana gwa ng'ombe bauhana mulambu uli muisi, na ukaa na musangu gwa mulimu gwa magaza gabo. ⁴²Vili bugugalua ubalea muwitutugwila bibumbu byqa higulu , byebya byausingubu mu itabu ya ba ng'hanga biloto : Mwaumbeha nyama na gana mu buonono , banu yende ya Izilaeli?⁴³Mwausamuna ihili ya motloki na angundigiundi a viligwenu lefani, yeya miisi yisoye yi mwalonga na uyinemea kuwitutugwila ! Bibyebya nimwaunutasa ula ukila Babiloni,⁴⁴Bashetu baali na hema bushuula mu buonono , byebya byaulaga yogwa gwa koola na Musa gwa bilonje wilondena na ulagijilu igwaumona, ⁴⁵Na bashetu , baulitambula na ulishezwa mumaluzi ga Yoshua, mu ibalu yali mu magaza bandu ba ubingubu na Vili ũ mesu gabu na lyausha gala vuuh matufu ga Daudi. ⁴⁶Daudi bigu kahuza bin'sonya u mesu ga Vili, na bigutauhajya uvubila Vili gwa Yakobo yende,⁴⁷Na ni Sulemani gwa umulogela yende. ⁴⁸Yogwa guli higulu nda tukaa mu yende ivubizubu na gaza lya mundu, byebya bikoele ng'hanga biloto :⁴⁹Gulu ni njee yami, na mavu ni yatililu yami. Numuvubila yende ayi? Bimuboya mwanana , hamimi uhumunuina hamukaa uni? ⁵⁰Nda gaza lyami lilogizi bibi bindu byoso?⁵¹Bandu ba oseliumuni, ba na matima ma ushugashi gashee! Numuhiganya matufu gooso chiuli ilumbului. Byebya biali bashenu, i binuli nagu banu. ⁵²Nani hangati ya bang'hanga biloto , gusha ushuvyubu na bashenu? Bawihaga babaa baushuula uvugaya wa mundu guna sambu ,gu nywa uhana , na mwamwihaga.⁵³Banu bautambula misii wilondena na miezi ya ba malaika na nda mwaugulama!..⁵⁴Habtaumujya ye ya miolo, biba uzingwa mu matima gabo na wisumamenu hamushu gwaji. ⁵⁵Stefano , wiyululu na chiuli ilumbului , ubazya mesu higulu , umona butumbi bwa Vili na Yesu shuhu kuu boo ulumi wa Vili. ⁵⁶Bigu uboya: Nimiona gulu litele libului , na mwana gwa mundu guli shivu uboo ulumi wa Vili.⁵⁷Bibauta mbundu yiata , na uzi maushu, biba umukumbuila, ⁵⁸Na umubula haza ya ibalu na umwasa ma bwehe bashuula biba utuula bailamba byabu umagulu ga mwana gwa mulumi zina lyagi Saulo. ⁵⁹Na umujibila Stefano mabwehe, gwa uhajya na uboya : Yesu mwanana , tambula chiuli yami. ⁶⁰Honga biguta ufuma mangumba hasi , biguwiabilizya biata : Mwanana , na ngubabali'ila bubu bubuha . Na hanyuma ya yeya miolo, bigukata tima.

8 ¹Saulo gwa witaba ufa Stefano. Wali usuba ushwali wa kanisa ga matufu ũ Yeluzalema , booso ba kanisa bauhala gana mu zyaati ga Yudeya na Samaliya bangezi bobo bashagala.²Ba balumi ban luitabu bibatauzia Stefano, na umutela malilu gaata. ³Saulo umutamba gwagi, gwa mwisumbusha kanisa ; Ushweela mu byende, ufumisha baazi na balumi, ubatasa mu yende ya mbete.⁴Bahalaganaq mitamba yoso, bamwisaula musahu guk ⁵Filipo bigutautwa ku ibalu ya Samaliya mwisaula moolo gwaKlistu.⁶Bibumbu byooso byauta maushu uhujya bya mwikoola Filipo, habatauhjya na umona biezegela bigwauta. ⁷Umona banabiuli bibiha byaukatua, na miuli yishwali, mwitaha mbundu yiata, bashwali ba na tulebela na bibula ba ushoa.⁸Wali musangu guata mu chie ibalu.⁹Haluebu mu chiea ibalu hali mundu gwqa witaganubu Simoni, gwa mwiytigana mundu guata gwa ubusha gwauta bu ng'hanga na uhanuasha bandu booso ba mu Samaliya. ¹⁰Bandu booso , ubambila gwa mulenge vuuhu ugwa muyui baumuhujya songo tenda , na uboya : Yugu m'buswata bwa Vili , bumwitaganubu buata.¹¹Baumuhujya songo tenda byebya bigwabahanusha mutufu gashwali na milimu yagi ya mashende.¹²Habawitaba uli Filipo gwa sawila musahu gulegela gwa ibalu ya Vili na zina lya Yesu Klistu, baazi na balumi bibaubatizubu . ¹³Simoni jehemuninu bigutawitaba, na hanyum,a ya ubatizubu, nda wileena na Filipo, na gwa umona na uhanua biezwegele na biziga biata byatekea. ¹⁴Bangeze, bali ũ Yeluzalema , habaubuzya nag'ha Samaliya yitambula moolo gwaq Vili, bibautuma Petelo na Yuani.¹⁵Hataufia ũ Basamaliya, baubahajila, batambuli chiuli ilumbului.¹⁶Byebya jimu gwabu ndaali gutuilibu na chiuli ilumbului ; Baubatizubu bobo mu zina lya mwaana Yesu.¹⁷Petelo na Yuani bibu'ubattendela magaza na bibautambula chiuli ilumbului.¹⁸Hatamona Simoni chiuli ilumbului kihanubu ku utendeela magaza ba bangeze, boigubaha falanga , ¹⁹Na uboya :Mumbehe na mimi bubu buswata , ku uboya yo gooso gwa mutendela magaza gwatambuli chiuli ilumbului.²⁰Petelo bigu umunga :Falanga yobe yazimini hamonga nobe, byebya byo yitebe nang'ha abugu a Vili amukizi a umuguluu gwa falanga! ²¹Ndu nafuba nagu mugabu mu kiindu , byebya umona tima lyobe ndalili bululi ũ mesu ga Vili. ²²Galulua ububiha bobo, guhaji mwanana gukuzi bin'sonya u bubuha bua tima lyobe, yokaa yimukoshea;²³Niukumona gunaili bululu mwitima na guli mu migoze ya bubuha.²⁴Simoni biguulunga: Banu baninu mumbizili uli mwanana , nda binviila nagu imu byebya binukoele.²⁵Hanyuma ya uta bushuula bwa moolo gwa mwanana, na hanyuma ya gu sawila , Petelo na Yuani biba ugalusha ũ Yelusalema, mwisahula musahu gulejela mu zyaati gashwali ga Basamaliya. ²⁶Malaika gwa mwanana bigukoola na Filipo na umusahila : Yigoya yenda mutamba gwa ulwasi musinda limutuilu ũ Yelusalema ũ Gaza , lili buonono.²⁷Bitu wigoya na wenda.Lola mundu jimu gwa Etiopiya , gufuihi , muloha gwa handaki , kasheke muazi gwa Etiopiya na mulami gwa bindu byagi byooso gwa uva u Yelusalema kuwitutugwila, ²⁸Haugalusha ,gwali hasi mu mutu ku gwajoi , mwitoholola ng'hanga

biloto Isaya.²⁹ Chiuli bi kiumusahwila Filipo;Gobolea gogwa mutuku.³⁰ Filipo biguwenda lubilu, na uhujya mu Etiopiya mwitoholola ng'hanga biloto Isaya .Bigu usahwila : Gumwihujya byo mwitoholola? ³¹Bigulunga: Niyaukosha bini, hutu nda hali gunmundulia? Na guwitigana Filipo gwabandi na ukaa nagi hamonga .³² Itu'ulu ya busingi igwa mwitoholola yaali chinu: Gwa wendubu naji paha na mukoo kuwa wihaga;Paha na mwanana gwa mukoo amama û mesu ga bamukale mavazi, ndabulula kuanu.³³ Mwitusha waji , alu'lyaji lya katushubu na lubutu luagi gu mwalusahula ni nani? Byebya buome bwaji bwa katushubu halunga mugaza.³⁴Yogwa gufuhu bigukoola na Filip[o : Nikuhajya yugu ng'hanga bilpoto gumukoola bili kamushu gwa nani? Bimwelele jemunindu bionga jigi mundu? ³⁵Filipo , bigubulula kuanu na ubambila chiea itu'ulu, umuhwila musahu gulegela gwa Yesu.³⁶Byebya bibamwiyenda , biba usangana mema na yogwa gufuhu biguuboya : Mema i gaga , njiayi imunzia shibatizubu?³⁷Filipo biguuboya : Hutu be witaba na tima lyobe lyoso yiyaukoshea gufuhu bigulunga: Mwitaba Yesu Klistu ni mwana gwa Vili. ³⁸Biguwimajya mutukali , Filipo na gufuhu bibautua booso babili mu mema , na Filipo bigu ubatiza gufuhu.³⁹Habata ufuma mu mema , chiuli ya mwanana na bikiusamuna Filipo na yogwa gufuhu nda umumona honga.Biguwenda na musangu gushwali,⁴⁰Filipo bigumeneza ku azote na biguwenda vuuh ûKaizalia , mwisahula musahu gulegela mu ibalu byoso mugwamwikila.

9

¹Na hinga Saulo , gwautunisha na uninga wihaga bamitwana ba mwanana , bigumujila kuhani muata. ²Gwauhajya waji mukanda gwa wenda nagu û masinagogi ga Damasiki, hutu gwa mone bandu ba ibunbu ya luiogishoi tiutoha, ba balumi na babaazi, na je wnda nabu bagang migoze û Yelusalema.³Na hagwali mwisinda, habwihi na ufa û Damasiki, honga na honga muchee bigu ufuma higulu umumunia. ⁴Bigu uhulua hasi , bigu uhuta jihi koola naji; Saulo , Saulo, jiahi guuzuvya? ⁵Biguulunga: Bebe guli nani mwanana? Na mwanana boiguuboya : nyami Yesu gomusuvya . Myu mini wobe ujibila mikabi û meba.⁶Na jehe gwa muzeza , na uhanua, na uboya mwanana gumukeba nitahi bini? Na mwanana bigu umuswahila : Yimana , gushele mu ibalu, gumwusahwilubu bwo ubene utaha. ⁷Na bandu bawenda hamonga naji bibakwatiya na uhanua; Bauhujya jihi, nda baumona mundu.⁸Sauli bigutawimana , nasi mesu gaji gaali buhululu, nda mona indu; bibaumukwata mwigaza, na wenda naji û damasiki. ⁹Gwaushagala matufu gasatu ushi umona , ushi ulyaha na ushi utoma.¹⁰Na wali û Damasiki mutwana jimu zina lyagi Ananiya . Mwana biguumusawhila mu bya umona: Ananiya bigulunga : Mi yu gunu , mwanana! ¹¹Mwanana bogumusawhila :Yimana yenda mwisanda limwitaganubu lilumi, gukebe, mu yende ya Yuda, mundu gumwitaganubu Saulo gwa Talso.¹²Gumuhajya , na gwa umona mu bya umona mundu gwa mulumi zina lyagi Ananiya , gwa ushwela ,na umuteendela magaza , gwa kluzi umona.Ananiya bigulunga Mwanana, ni uyili uli bashwali bibiha byoso bye mutendela bandu balumbului bali û Yelusalemu; ¹⁴Nagu hanu guna buswata , ufumi na uli bayui ba makuhani, gwa kwati booso bamwitagana zina lyobe. ¹⁵Mwanana biguumusawhila : Yenda, mene yu mundu ni indu ya mulimu inya usobola , yasamuni zina lyami u mesu ga biosamba bya bandu, û mesu ga bakasheke na u mesu ga bana ba Izilaeli; ¹⁶Na nimwaulagizya byoso byeumbene usuba ukilila zina lyami.¹⁷Ananiya biguwenda , biguushwela mu yende , bigu uteendela magaza uli Saulo na wisamba: Sau;lo, mwana gwa Tutu, wnanana Yesu , gwaufumina mwisanda ligwa mwivigaya , gundumizi gukuzi umona na gukai gwiwili na chiuli ilumbului. ¹⁸Honga na hponga , wauhulua ufuma mu mesu gaji bindu paha na magamba , na gwaufuma umona.Bigutawigoya na ubatizubu, ¹⁹Na manyuma ya je ulya chaulya, buswata bibuumugalusila . Saulo bigusagala matufu gasehe hamonga na mitwana yali û Damasiki. ²⁰Na honga biguubanga usahwila musahu gulegela mu masinagogi uboya Yesu ni mwana gwa Vili. ²¹Booso baumuhuzya baali na uhanua, na uboya : Nda yuigu gwa usuvya û Yelusalemu baba bamwitigana li zina , na nda Vili hanu gwakati bandu ubaganga migoze gwa yende nabu uli bayui ba Makuhani? ²²Na Saulo gwa ugwezya wiyula buswata na uulunganya Bayahudi bali u Damasiki , uilagizya nang'haha Yesu ni Klistu. ²³Hanyuma ya mwalua gusehe , Bayahudi bibauta agole abu bamwihagi, ²⁴baulama bibi butufu na yuba, bamone bwa umukatusha buome. ²⁵I honga mungati butufu mitwana ya umubugula, na umutusha mwiubugu ukilila mwitata ya yende.²⁶Hagutawenda û Yelusalemu. saulo bigutauheya wilamia nabu; Booso banaji moyo, ushi wamwitaba nang'ha ndeli mutwana. ²⁷Balnaba biguumubugula naji hamonga , wenda naji uli bangeze na ubasawhila byebya Saulo bigwamona mwanana mwisinda , gwa koola naji na byebyaaa bigwasawhila musahu gulegela oso oso mu zina lya Yesu.²⁸Gwawenda na uviyaga nabu û Yelusalemu na koola bululi mu zina lya Yesu . ²⁹Gwa koola na utambaa na Bayahudi ba kiyunani;na baba baukeba umukwatusha buome. ³⁰Bana naji baluitabu, habatauyua byebyu bawenda naji û Kaizaliya , na umugisha ûTalso.³¹Kanoisa ali na atalala ndonga mu Yudeya yooso, Galilaya na Samaliya , wilongaanya na usumua mu utina wqa mwanana, na ukula mu wimanelubu na chiuli ilumbului. ³²Byebya Petelo gwa mwilola balumbului booso, gwa utua bi byebya wa ukaa û Ludya.³³Gwasangana mundu zina lyagi Eneyi, gwali mutulu wigala bilu muganda , na alebela. ³⁴Petelo bigumusawhila : Eneyi, Yesu Klistu gukufula; yogoya , longosola gala lyobe. Honga na honga bigutawigoya . ³⁵Bandu booso ba Ludya na Saloni baumumona, na bibaugalula uli mwanana.³⁶Waali û Yopa hangati ya mitwana , muazi jimu zina lyagi Tabita, fundulululu lyaji Dolika: Gwamutaha milimu yoishwali yilejela na uha bamndu milambu. ³⁷Bibatauhulua na lufu mu go mwalua, na ufaha. Hanyuma ya umuogeshu biba umutula û yende ya hogulu.³⁸Byebya byali Ludya habwihi na Yopa , miotwana habauyua nang'ha, Petelo guli koa, bibatautuma babalumi babili wele, umuhazya gwaviyagi û bali ushi uloga. ³⁹Petelo biguwigoya, wenda hamonga na baba balumi. Hagutufia, bibaumulila û yende ya higulu. Baazi booso bamulufilu ba umuyunga na ulila , na umulagijya makajyu na bilamba byausambubu na Dolika .Hagwali ngabu hamonga . ⁴⁰Petelo biogutauyumisha bandu booso haza, ufuama mangumba, na uhazya ugaluila mu isizi , bigu uboya: Tabita yigoya! Bigutaululula mesu, na umona Petelo na ulkaa hasi. ⁴¹Biguumuha uboo na umwigoyesha naq witigana balumbului na baazi ba mu lulilu na

ubahaeye guna buome. ⁴²Yeya ya uyuchia na Yopa yooso, na bashwali bawitaba mwanana. ⁴³Petyelo gwaukaa matufu gasehe u Yopa wa mundu jimu zina lyagi Simoni gumuloga biseba.

10 <<<<<<< HEAD¹Wali û Kaizalia mundu jimu zina lyaji Kolneliyo, kasheke gwa balumi ba vita luama ba ibumbu ya

Italiya. ²Gwali mundu gu na hilili na utina Vili, hamonga na yende yajiyoso; Gwali na bin'sonya uli bandu, mubaha bindu, na uhajya Vili ngumbu yoso. =====¹wali mundu jimu mu kaisaliyo, jina lyaji kolneliyo muyui gwa balumu luama ba vita ba ibumba ya italiye. ²yo mundu gwaali na hilili na utina vili, hamonga na yende yaji yooso, >>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD³Yuba hamushenene, gwa umona hatoa bya umpona Malaika gwa Vili ushwela weli, na umusahwila: Kolneliyo ! ⁴Umusimia mesu, na ukwatubu na moyo, bigulunga: Njiayi a mwanana? Na Malaika bigu'umusahwila : Wituttugwila obe na milambu yobe biubanda û mesu ga Vili, na guuvulua. ⁵Hanu tuma bandu u Yopa, na yitigana Simoni, gumwitiganubu Petelo; ⁶Guhanyizi wa mundu jimu Simoni, gumulonganga, yende yaji ili umonje gwa ziba. =====³habwili na bihindi memabya yuba biguumona hataa, mubyaumona malaika gwa vili ushwela wagi, na uboya, biguulunga: jiaayi a mwanana? malaika biguumulunga: uhaja obe na milambu yobe yuubanda u mesu ga vili, na gu uvulua. ⁵tuma bandu uyopa, gwati gani simoni, gwimwitiganubu peteolho, ⁶guhangizi wa mundu jimu simoni, gutuvuba biseba, yende yaji ili habwihi na ziba lyata lya mema. >>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD⁷Hataukatua Malaika gwa koola naji, Kolneliyobiguwit'gana bandu baji babili ba mulimu, na solsha limu likoswee hangati yabu gululami gwa mutima lyaji; ⁸Na hanyuma ya ubasot'lwela yoso, biguubatuma û Yopa. =====⁷haha ukatua malaika gwa koola nagi, kolneliyo biguwitagana bandu bayi babili bamulimu, na mulumi jimu gwa vita(solaha) guna hilili, hangati ya baba batumulamanga, ⁸na hanyuma ya ubasah wila byoso, biguubatuma uyopa. >>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD⁹Buemnda bwaji bebya bubamwiyenda mw'Isinda, nabamwigoboa habwihi na jyaati, Petelo gwaubanda higulu mu yende ya û lusasa yuba ndambulugalu (hangali muhu), utendelela ¹⁰Bigu'umona zala, na ukeba ulya. Habatamwimolongela chaulya, bigu uhilua. ¹¹Biguumona gulu ubulua, na indu ifandeene na ilamba chiata iganji matunji gana, yautua ufa hasi. ¹²Munda mwa whyu mwali nyama yoso ya magulu gana, bimukalaba na ulandagala na tone twa higulu. =====⁹buenda bwaji, byebya bibali mwisinda, na mwigoboela zyovati, petloho gwaubanda u yende ya higulu, yuba mungati mushu kuhazyia. ¹⁰bigutaumona zala, gwakeba ulya. habakya mwiuteela chaulya, bigu kwatia na tulu paha na guhilui. ¹¹biguumona gulu ubulua, indu ifandeene na ilamba chiata ikwatishi matungi gana, yautua na ufa hasi, ¹²mwali bimwibula hasi byoso na binamagulu gana na tone twa higulu. >>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD¹³Ywihi biliuboya : Yigoya, Petelo yihaga na ulyahi. ¹⁴Mene Petelo biuboya : Ahuhu, mwanana, shati ulyana gulimu indu ya sonya na izila. ¹⁵Na lwa abili ywihi lya uhujyia wele : Chea itoshelubu na Vili, na nguchilola buindu ya sonya na izila. ¹⁶Yeya ya ufila lugumbu lwa busatu; Na hanyuma ya chea indu ya ugalusha higulu. =====¹³na ywihi biliusahila: yigoya, pethoho, yihaga na gulyahi, ¹⁴pethoho bigu uboya: nduyi, mwanana, shakiulya indu imu ya chiu na ibiha. ¹⁵honga ywihi bilihujia wele bwa aBali: chea imwitigana vilinyambi nanghaa bitaa, ndukilola paha na ili Sonya. ¹⁶yeya yaufi ila vuhuu bwa asatu, na hanyuma ya yeya, chea indu yagalusha higulu. >>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD¹⁷Na gu bebyu Petelo nda uyua jemuninu fundulwila lya imono igwaumona lola, bandu batumizubuna Kolneliyo wuhujya yende ya Simoni, wimana haibelu, ¹⁸na wihujya na ywihi liata, hanu ihahanjizi Simonigumwit'ganubu Petelo. =====¹⁷byonga pethoho ndayua gwaningi bini fundulwila ya byebyaa byaumona bigwakuza, honga na honga bandu batumubu na kolneliyo, honyuma ya usahwi lubu yende ya simoni, biba wawimana kwibelu. ¹⁸na wihuzja na ywihi lyata hutu ihaha hahangi li simoni, gu mwitaganubu pethoho. >>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD¹⁹Na bebya Petelo gwamwihugujya hamushu gwa chea imono, chiuli bichiumusahwila: Lola bandugwa basatu bamukukeba, ²⁰yimana, tua, na yenda hamonga nabu nanguswitaana, mene nyami gubatumizi. ²¹Petelo biguutua, na ubpya babandu: Mumome, gunumukeba, nyami; Ivulu yenu njiayi? =====¹⁹na nyebayaa byali pethoho uninga uchea ya umona, chiuli bi kiumusahwila: lola bandu basatu bamwikuhuja, ²⁰yigoya, tua, yenda hamoga nabu gushataana, nyami gubatumizi. ²¹pethoho bigutua, na koola na baba bandu: yo mundu gumwikeba, nyaami, ivilu, yenu jiaayi? >>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD²²Bibaulunga: Kolneliyo kasheke a luama, mundu gwa sambu na gumutina Vili, na Bayahudi boso banaji bushula bwa buose, gwausawhilubu na Malaika gwa Vili gwamwit'gani û yende yaji na gwahujyti myoolo yobe. ²³Petelo gwa ubashweja mu yende yaji na ubahingisha. Buenda bwaji, gwawigoya, na wenda hamonga nabu. Bamu baklistu ba û Yopa baubasindia. =====²²bibaulunga: kolneliyo, muyui gwa ibumbu luama, mundu gululami na gumutinda vili, bandu boso baba yaudi banaji bushu la bulejela, gwaubululubu na vili ukuli la malaika gulumbulu, gwakwitigani gufi uyende yagi na gwa huji miolo yobe. ²³pethoho giguba sweja mu yende na wenda hamonga nabu. bamu baluitabu bayopa, bibaumusindia. >>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD²⁴Baufia û Kaizalia tufu lyaulonda. Kolneliyo gwamubalama, na wit'gana batazi baji na bahnyi naji. =====²⁴biba ufa ukaizalija tufu lya ulonda. kalelijo gwa mubalama, na gwawitagana batazi bagi na binaji babuhagi. >>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD²⁵Hataushwela Petelo, Kolneliyo bigutawenda uluebu lwaji, uhulua û magulu gaji na ufuumina. ²⁶Ila Petelo biguumwanusha, na uboya: Yigoya; mimi bibebya, nili mundu. =====²⁵hataushwela pethoho, kolneliyo gwa wenda uluebu luagi, uhulua u bihai byagi na umufuumina. ²⁶pethoho bigu mwimaja, na uboya: yagoya, Mimi naji nili mundu. >>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD²⁷Na uyuilila naji, biguushwela, na usangana bandu bashwali bibunjizi. ²⁸Biguubasahwila, mwijili mbikushii wa Muyahudi ulungaana na munenye byonga ushwela waji; Vili guunyingisha shilola mundu gôso na gulisonya na bunyove. ²⁹Wabinu shauhiiganya uvwa, bebya bigwaundambila; Niukwihujya yonyitigenene njiayi. =====²⁷na mukoala Naji, bigushwela na usangana bandu bashwali bibuji. ²⁸mwijili, bigu basahwila, mbikushi i wa muyauidi wilunga Anya na muyene na ushwela wagi,

hanu vili guunzahwila shilolamundu gooso paha na guna chiu na bubiha. ²⁹i wa binu shibengizi uwigaya byebya byenite gene, ni kwihuja yonitegenene jiaji utama bandu waugeba.>>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD³⁰Kolneliyo biguuboya : Hatele matufu gana, hagunu mwanulua , nyamuhajya mu yende yami yuba hamushenene ; na mona , munda jimu valizi ilamba imukwezegana wimana u mesu gami,³¹na uboya: Kolneliyo, uhajya obe kuulungubu, na Vili gu uvulua milambu yobe. ³²Tuma bandu u Yopa, yitigana Simoni gumwit'ganubu Petelo ; guhanyizi mu yende ya Simoni muvubi gwa biseba , habwihi na ziba. Ihahau biniutuma bandu ole, na guta buose uvugaya. Hanu batu boso tuli u mesu ga Vili, tuhujyi byoso bikubagizi mwanana gutusawhili.=====³⁰kolneliyo bigu uboya: hateli matufu gana, mu ihindi paa na chinu ya yuba, nyaali muhaja muyende yami yuba bihindi itema, nalola, munda gubalizi bilamba bilamba bitoa bimukweze gana winana u luebu lwami, na uboya: ³¹kolneliyo uhaja obe kuulungubu na vili guuvulua milambu yobe. ³²tuma bandu u yopa simoni gwavigayi, gumwitanubu pethoho; guhangizi u yende ya simoni gumulonga bisieba, hambwihi naziba lyata lya mema. ³³honga na hongu ya utuma bandu wobe, na gutele buose uvigaya. hanu tuli batu boso mesu ga vili, kuja byoso kikubagizi mwanana gutusawhili.>>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD³⁴Hanha Petelo, ubulula ku anu, biguuboya: Walujila niuyua nang'haha Vili nda nasolwelu lya bandu , ³⁵Wa bisizi byose yogwa gumutina na uvula bya sambu gu naji musangu.=====³⁴pethoho biguubulula kuanu na uboya: wa lujila ni uyua nangha vili ndanasobwelela lya bandu, ³⁵uli ndandagala yoso yogwa gumumutina na uta bya sambu gumumwita ba.>>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD³⁶Gwa utuma moolo uli bana ba Isilaeli , ubasahwila atalala ndonga ukilila Yesu Klistu, guli Mwanana gwa boso. ³⁷Mwijili bya ufa mu buyahudi bosohanyuma ya ubambila mu Galilaya , wilondena na lubatizu lwa usahulubu na Yowane; ³⁸Mwijili bebya Vili gwa ufiinyamagh'hanni wa chiuli ilumbului na buswata Yesu gwa Nazaleti , gwa ukila kuu na kuu uta bya buose na ufula boso bali musumbulushubu na kiyungiyungi, mene Vili gwali naji hamonga.=====³⁶gwa utuma moolo uli bana ba izilaeli, na ubasahwila atalala ndoga ukilila yesu klistu, guli mwanana gwa booso. ³⁷mwijili byebya byaafia mu yundeya yoso hanyuma ya ubanga ugallilaya, wilondena nalubatizu bwausaulubu na yohane, ³⁸mwijili byebya vili gwaufiinyana na chiuli ilumbului na wa buswata yesu gwa nazaleti, gwa mwienda mitamba yoso mwitaha bya buose, mwifula boso baumwenenubu na kiyunguyungu byebya byali vili hamonga naji.>>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD³⁹Tuli bashula ba byoso bigwautua mu ibalu ya Bayahudi na u Yelusalema.Bamwihaga umuhulia u muti. ⁴⁰Vili gwa umusangula tufu lwa gasatu, na gwa utuma gwa monee, ⁴¹ushi wabandu boso, uli bobobasahula bausobolubu na Vili, uli batu ba ulya na utoma naji hamonga, hanyuma ya usangua u bafu.=====³⁹tuli bashula ba byoso bigwautua mu ibalu ya bayaudi na uylusalemu. baumwihaga, na umuhulia u Muti. ⁴⁰vili gwaumusangula tufu lya gasatu, na gwa ulaga gwamonee, ⁴¹ushi ubandu boso, gwamonee u bashula bashe basobolubu na vili, utuli batu bauluya na utoma naji hamonga, hanyuma ya jeeh. usangua uli bafu.>>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD⁴²Na Yesu gwa ulaga usahula u bandu boso na ushululisha na jehe igusiniubu na Vili muyenga gwa b'anabuome na bafu. ⁴³Bang'hanga biloto boso ba uta ushula bwaji na yo goso gumumwitaba na utambula mu zina lyaji bin'sonya bya bubiha.=====⁴²na yesu gwautulaga tusauli u bandu boso na usisi Mia nangha jeeh igutuzubu na vili muyenga gwa banabuome na bafu. ⁴³ba nanga biloto boso bauta bushula bwagi nangha yo gooso guya mwitaba, gumuta mbula ukilila jina lyagi binisonya bya bubiha buagi.>>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD⁴⁴Bebya Petelo guta mwikoola be bisimu,Chiuli ilumbului ya utuila ba boso bauhajya moolo. ⁴⁵Ba boso baluitabu bashee bauvwa hamonga na Petelo bauhania umona bebya Chiuli ilumbului chiutuila bapakani.=====⁴⁴byebya byali pethoho mukoola byebya bisimu, chiuli ilumbului ya utuila boso bahuja googwa moolo. ⁴⁵bandu bashee ba luitabu ba uvigaya hamonga na pethoho ba uhanua byebya abugu a chiuliilumbului agabilubu bapagani.>>>>>> refs/heads/new<<<<<<< HEAD⁴⁶Baubahujya koola mu ndimi na uluvya Vili. ⁴⁷Petelo biguuboya : Tuyaubengela ayi mema ga lubatizu uli bandu bautambula Chiuli Ilumbului paha na batu? ⁴⁸Na biulaga babatizubu mu zina lya Mwanana.Wa yeya baumuhajya gwashagali nabu bele matufu gasehe.=====⁴⁶umona bauba huja koala ndimi na uluvia vili. ⁴⁷pethoho bigu koola: tuyabenga lubatizo bwa mema ulibandu batambwili chiuli ilumbului paha na batu? ⁴⁸biguulaga babatizubu mu jina lya yesu. na wayeya baumuhazja gwa shagali mutufu gasehe hamonga nabu.>>>>>> refs/heads/new

11

¹Bangeze na babutui ba tima bali u YUdea bibahujya naha Bapakani bautambula nabo ng'handu ya Vili . ²Na Petelo gwa banda u Yelusalema baba bitebe ng'handu ya Vili bashee bibaum'kalgenya , ³Na mweiboya : Gushelizi uli bandu bashitelubu yazi, biguulya nabu. ⁴Petelo bigubamba wibaswahila olnoze-olnoze byoso byakila . ⁵Biguboya : Niali u jyaati ya Yopa , hanamwihajya , bimhanua chiuli undumbua na binichakuza uloto ku atulu: Indu imo yali paha na bwata luata lugangizubu mitamba yooso yi yina, ichamwitua ufuma higulu vuhu haniali. ⁶Mesu vuhu halilo bwata, binibambula binimona ngama ayi hoo ya magulu ganiyili mwalumga-mugaza , nyama ya luswii, nyoo na tone tu hoo twahigulu. ⁷Binichauhujya yihi lyaunzah'luila ufumina higulu: Yigoya Petelo, yihaga gulyahi. ⁸Binichaulunga : Nduyi, Mwanana , luyoya bibinu muanu mwami nde mwachishwelanga indu il' bin'sonya na ibiha . ⁹Na lugumbu lwa bubili yihi lyaumuhujya ufumina higulu: Chéa iboyizubu na Vili naha nja buose , nduchilole paha na chiu. ¹⁰Chocheu isimu bichiteka ngumbu yisatu; Manyuma bioso bibigob'lolubu higulu. ¹¹Hamulole , hongu na hongu babalumi basatu batumubu ufumina u Kaizalia uva wali bam'fia kuibalu ya yende ini ali. ¹²Chiuli bichiunzahila naha niende nabu ushi ushesh'gela baba balumi mutuba bamum'mona hanha bibaunzindia , bituwashwela mu yende ya Kolneliyo. Yo tutu bigutusahila bigwamona mu yende yaji malaika umufila na umahila : Yamnushi bandu ba yende u Yopa , bakiul'gene Simoni, gum'telubu Petelo, ¹⁴Guvwakusahile bindu bya uta bim'kufula, bebe na yende yobe. ¹⁵Hana ubamba wisamba , Chiuli Ilumbului chom'batuila

paha na batu haubamba.¹⁶Bini chauninga isimu ya Mwanana : Yuani gwa batiza wa mema , ila banu, mumwabatizubu na Chiuli ilumbului.¹⁷Na kuijili Vili gwa ubaha kakaa abugu paha na batu lutwawitaba Mwanana Yesu-Klistu, ni akumbana wihiena na Vili?¹⁸Habhuja mwomwamwa, bibawitusha na bibaulumbugula Vili; Na uboya : Vili gwa uhana bi byebya tima lya witaba ulea bubi uli bbapakani , nabu bakuzi buome.¹⁹Ba'ba bahlgajyubu hamubili gwa usuba wafumina uli Etieni biba wenda vuhu Féninsia, mwi'isanga ya Kyiplo na ũ Antiokiya , mwisahula ng'handanda uli Bayahudi bohongo.²⁰Bihamonea hangati ya ba'ba bauviaga ũ Kyiplo na ũ Kulène , bauviaga ũ Antiokiya , bibasahila honga baBagliki na bibabajyong'twela musahu gutohe gwa mwanana Yesu.²¹Gaza lya mwanana lyali hamonga nabu, na lubali lushali lwa bandu bibawitaba na bibaum'galuila mwanana.²²Nyinyityi biyifiila ũ maushu ga bandu ba kanisa ga Yelusalema , ibibatuma Balnaba vuhu ũ Antiokiya.²³Hagufia na hagumona buneme bwa Vili , biguleg'leja na bigubahajya booso ba kai na tima limini ba'gangubu uli mwanana .²⁴Wilondena gwali ni tutu jimu gwa buose, gwa na Chiuli Ilumbului na luitabu.Na ibumbu fuliiti bichi ulonda Mwanana.²⁵Balnaba biguwe'honga ũ Talsisi mwikeba Sauli; ²⁶Ma haguum'mwona biguuv'naji Atiokiya . Iliu izima, bamwichibunga nga mu bibumbu bya kanisa na bibawigisha bandu bashwali. Waali ngu Antiokiya ubateleja mitwana mu zina lya Baklistu.²⁷Mu lolwa lugumbu, ba Ng'hang-Biloto bibatua ufumina Yelusalema vuhu ũ Antiokiya .²⁸Jimu hangati yabu , gwam'telubu Agabu, biguwigoya, na bigusahula mu buswata bwa Chiuli naha ulibukalilu bwa ibizi ya zala mwa'alunga -mugaza kaazima. Cheé ibizi ya zala ya fiila lugumbu lwa 'utang'yala Klóde.²⁹Mitwana biyiwiyitena naha babakwatilijye banduku bam'kaanga ũ Yudea, chila jimu wilondena na buswata bwaji.³⁰Bibafisha go'muongo gwabu mu magaza ga banunu kuilila Balnaba na Sauli.

12

¹Lu'lolwa lugumbu, Kasheke Helodi bigubamba usuvya bandu bamu ba kanisa , ²na biguwihajya Yakobo wa ahete nduk'yaji na Yuwani.³Umon'noha chee isimu yali ya buose uli Bayahudi , bi gu'kwatisha honga Petelo.-Gali matufu ga bilyazi bishi na buganga bwa itajyi.⁴Manyuma ga um'kwata na um'tasa mu yende ya mbete, biguumutula musu ya bibumbu bina bya Basola; Chila ibumbu yana Basolaha gana, tima lyaji liamukebela naha Petelo gwa yimui ũ mesu ga bandu manyuma ga Pasaka .⁵Petelo gwali mu yende mbete na kanisa nde aleá umuhajyila wa Vili. ⁶Butufu bwaumbele u lutufu lwam'kebela Helodi umwimusha , Petelo , gugangi miyololo yibili , gwali mutulu hangati ya basola babili ; Na bamukwenga bam'mukuenga yende ya mbete bali u mbele ya mwangu.⁷Ali , malaika gwa mwanana jim'fumina na muchee bigutaba mu yende ya mbete.Malaika bigubusha Petelo hagwaum'lengeja mu mbavu na biguum'sahila: Yigoya buili-buili !Miyololoyo m'hulua akatua u magaza gaji. ⁸Na malaika biguum'sahila : Yiswee mubi gobe na bikubati byobe.Bigutaha bibiebya . Malaika biguum'sahila honga: Veete koti lyobe , na kundonde.⁹Petelo bigufuma na biguum'londa, ushi wa uyua nangha chea yamwithubu na malaika yali kokoko na gwa m'ninga naha guli ku atulu .¹⁰Habakuila mukwenga gubela, na gwa bubili, bibafia u mwangu gwa yela gum'lola u jyaati yiata , nagu biguwiyez'lula go'guninu mbele yabu; Bibaufuma , na bibaushwela mu sinda limu. Honga na honga malaika jemum'siga Petelo.¹¹Mbati hayium'gal'shuila, Petelo bigu8boya :Hanu nimwona buhululu naha mwanana guf'tuma malaika gwaji na guungool'mona mu magaza ga Helodi na yeya yooso yif'muvilama nayu Bayahudi.¹²Hagukotama otaabiguulombola u yende ya Maliya , najyaji na Yuani, gwa mwit'ganubu Malko, wali bandu bashwalimuhajya.¹³Bigugomba mwangu gwa ibelu, baba jimu, gwamwit'ganubu Luda, biguuv'a bembelebembelev'hujiyisha . ¹⁴Bigubambula yihi lya Petelo; Na mungati ya musangu, muli kuwez'lula, jemmujoa wasahula musahu naha Petelo yugu nde kuibelu.¹⁵Na biboya : Ni malaika gwaji. Kuu Petelo gwam'mugomba bibyebya mwangu.Bibawez'lula na bibahanua um'mona . ¹⁷Petelo , hagubaswahila bayoye na uboö,bigubaswahila byebya mwanana bye mufumishi mu yende ya mbete na biguboya : Mubaswahili Yakobo na banduku; Bigufuma na biguwenda gunji mutamba . ¹⁸Butufu habutua , basola bibashwelelulu na moyo gushwali, ku kebela uyua Petelo nde bini . ¹⁹Helodi hagu'umkeba ushi wa um'huza, biguwihujya basola booso bamum'kwenga na biogubahulia booso.Manyuma bigutua ufumina u Yudea vuhu u Kaizalia ; U gwa wakaa.²⁰Helodi gwamuhangila bibiha bandu ba Tilo na ba Sidona . Ila ba bandu booso bibaavum'mona mwa't'ibalu ahuyi ku kuamo; Na habawihujyena na Bulasto gumulamanga Chiumba ya ulalila ya mwa't'ibalu, bibahajya atalala-ndonga, hamubili gwa naha Ibalu yabu yam'kuzilanga bindu bishwali kuilila kuibalu ya yugu kasheke . ²¹Tufu limu, Helodi , mubilamba byaji bya bu kasheke, biguka'hasi mwihumbulu yaji, biguwisamba nabo mu mesu ga bandu booso.²²Bandu bibauta mbundu: Yihi lya Vili - Nyambi na nde yihi lya mundueu ! ²³Huhanhan, malaika gwa mwanana biguum'jyibila , wilondena na byebya bishim'tumbwile Vili. NA biogutula mutima, biguulyubu na livinya.²⁴Kuu ng'handanda ya Vili yamwitang'yala buili-buili na lubali lwa mitwana lwa mwibandaga. ²⁵Balnaba na Saulo manyuma gqabo, usahula musahu, bibagalusha ũ Yelusalema , hamonga na Yuwani, gum'telubu Malko.

13

²Habamwitaha mulimo gwa mwanana na bawimina bilyazi, chiuli ilumbului bichibaa: Mundululi habunga Balnaba na SAulo ham'bili gwa mulimo gnaubitegenena. ³Habahujya na ukaa na zala, bibatendela magaza , na ubahosola bayende.⁴BAlnaba na Saulo , batumizubu na Chiuli Ilumbului, bibatua ũ Seleukia , na ufumina koa bibabanda bwatu bibawenda kwisanga ya Kiplo.⁵Habaufia ũ Salamina , bibasahula ng'handanda ya Vili mu sunagogiga Bayahudi. BanYuwani gwa mubakwatilijya.⁶Habaukalaganya isanga yooso vuhu ũ Pafu, bibawasang'hana tutu jimu gwam'busha, Ng'hanga biloto gwa malimilimi Muyahudi, gwamwit'ganubu Bala-Yesu, 'Gwali hamonga na kasheke Selgio Paholo, mundu gwa mubangu. Yugu biguwit'gana Balnaba na Saulo, na bigutungijya muma gwa uhujya ng'handanda ya Vili. ⁸Ila Elima , fumu;

Wilondena na mama ga zina lyaji , - Gwamutaha nabu mikaa, mwikebela um'lubuni Kasheke ndi'teba.⁹ I hanhan Saulo gumwit'ganubu Paulo, bigubandubu na chiuli-ilumbului , biguum'lola sooho na biguboya: ¹⁰Be yu tutu gwiylizubuna bulimwii na limbi, mung'hana kiyung'yungu, meze gwa lujila loso, ndum'lea ukatusha bandu bali mwisanda lya bululi lya Mwanana?¹¹Hanu lola, gaza lya Mwanana lil'higulu yobe , gum'kaã mbofo , na ihandi imu ndum'mona yuba . Honga na honga mufitu biguum'hulwila , na bigubamba ukeba , mwihuhuta , bandu baum'lulia.¹²Hagumona bebya bifila , Kasheke biguwitaba maluzi ga Mwanana.¹³Paulo na binaji , habawita ye'ng'hongo ya Pafu bibawenda û Pelge na û Panfiliya. Yuwani biguwilena nabu, bigugalusha û Yelusalemu. ¹⁴Ubambila koã û Pelge bibawilonda sinda lyabu, bibafia gu Antiokiya ya Pisidia. HABashwela mu Sinagogi tufu lya sabatu, bibaka'hasi. ¹⁵Manyuma ga usoma misii na Bang'hanga-Biloto, Baulu ba sinagogi bibabatumina musahu gwa naha: A banu banduku, hutu mwisambi.¹⁶Paulo biguwigoya na bigushagajya uboö, biguboya : Balumi ba Isilaeli na banu bam'tina Vili , muhuji! ¹⁷Vili gwa bandu ba Isilaeli gwasobola bashetu.Biguchohana inemo uli ba'bandu lu bali û jyaati ya Misli, na biguchabafumisha wa uboö waji wa buswata .
¹⁸Bigubalisha habuihi bilu maumi gtana mu buonono;¹⁹Na, haguutanya bibalu musambu bya Kanani , biguubaha yeya ndand'gala yooso yakai yabu. ²⁰Manyuma ga hol'hanhu, habuihi bilu miaha yina , biguubaha bayenga, vuhu uli ng'hanga-Biloto Samueli.²¹Bibahajya kasheke . Na Vili biguubaha Saulo bilu maumi gana , mwana gwa Kiisi, gwa kabila ga Benyamina;²²Haguumtolola , biguubatuluila Kasheke Daudi, gugwateela bushuula bubunu: Niakuza Daudi , mwana gwa Yesai,mundu gusalizi mw'itima lyami, gum'taha mooso mwa leg'leje.²³Ni û bana ba Daudi Vili, wilondena nauchiã waji, gwa utuluila Isilaeli mundu gwa ubashosha, i Yesu. ²⁴Ulo'biibi nda chi guv'yagi, Yuwani gwa mwisahuila bandu booso ba Isilaeli lwa uleã bubiha. ²⁵Na Yuwani haguviya lubilu lwaji, gwa mwiboya :Shili yoga gumum'ningieii; Mulole , manyuma gami umuva yogwa shikumbene utotola na gu migoze ya bikubati lyaji.²⁶Balumi nami, bagana Ibulahimu, na banu bam'tina Vili, gweni watumubu yiye ng'handi ya bushoe.²⁷Wilondena na bandu ba Yelusalemu na baulu baabu bawila Yesu, na habaum'kalila ufa , ba'ubagajya myanda ya Bang'hanga Biloto yim' somaubu mwini sabatu.²⁸Nasi bebya bibashaumona isimu ya umwihagila , bahajya Pilatu gwa mwihajyi. ²⁹Haba utaha byoso bya halubu hamubili gwaji, bibaum'tusha û muti guhiygani na um'tala mu mugumbu. ³⁰Ila Vili biguum'sangusha ufuma mu bafu. ³¹Gwafumisha bâbâ bagwabanda nabu ham'onga ufuma û Galilaya wenda û Yelusalemu matufu gashwali, na bâbâ i batele bashul'baji û mesu ga bandu.³²Na batu, tumisahila gunu musahu gwa buose paha na ihingu yatelubu bashetu, ³³Vili guchikumbajya utuli batu bana babu, um'sangusha Yesu , paha na bebya biyihalizubu mu Zabuli ya bubili: Bebe i mwanami, niukutanda lelu. ³⁴Gwa musanguli ufuma uli bafu, ham'bili gwa naha ndem'galusha honga û mubili gwa unyenga , i bebyo bigwawisomba hagwaboya: Nim'nuha buneme bulum'bului bunahia Daudi, bu'buneme bwa kasiis'kasiisi. ³⁵I chee ye' yisambili honga lunji luba: Ndum'leela mulumb'lui gobe gwa nyangi. ³⁶Na kui, Daudi, manyuma ga jehe utaha mulimu mu'uleg'leja wa Vili , gwa faha , gwa bungubu ham'onga na bashaji, na gwa nyanga . ³⁷Ila yogwa gwasangulubu na Vili nde nyangizeu .
³⁸Muyui bibinu, balumi nami, ngukuilila wele utumbia wa bubiha haumwisahilubu, ³⁹Ku'uboiyela naha yogwa gooso gumwitaba gwabalilubu bulegela na jehe bwa bindu bioso byebya bimushif'mubalilubu bulegela misii ya Musa.⁴⁰Wabinu, mukai a mulole buose mbisha ushamifila chee yawisambubu na Bang'hanga-Biloto: ⁴¹Mulole mwil'mini, muhani na muzimini; Hamubili gwa naha nim'taha mulimu mu matufu genu, mulimu gumusham'ningia hutu gwa nuswahilubu.
⁴²HABAufuma , bibaum'hajya guvwayisambili honga bindu bibili byabimu mu sabatu yimulondela ; ⁴³Havuyia abungajyebe, Bayahudi bashwali na bâbâ bawitaba bibawiwat'nena na Paulo na Balnaba, bibauyulila nabu, na ubahajya nde bileena na bin'sonya bya Vili Nyambi.⁴⁴Sabatu yaulondela, habuihi jyaati yooso yawibunga kuhujy'nena ng'handi ya Vili.
⁴⁵Bayahudi , habaumona ibumbu, bibakuza muãgu, na bibaubamba uhiana byebya bya mwichisambubu na Paulo, mwite'lula na mwimutua bulomo.v ⁴⁶Paulo na Balnaba bibaubaswahila na lujila : Gweni banu wakumbana wigishubu ng'handi ya Vili lubele, umona naha mumwiyisuzula (mumwiyihumbwila unji)na muwihaha bubi banu baninu naha nde mukumbene ukuza buome bwa milumbu, mulole , batu tugal'luila bapagani.⁴⁷Wilondena na byebya bya utuswahila Mwanana niaukutanya ha mubili gwa naha gukai mu chee gwa ndandagala , kuusumusha bushoe vuhu u uboo lya alunga-mugaza.⁴⁸Bapagani baumona ulegela habahujya bye byebyo , bibauluvya (utusha , utumbula)ng'handi ya Mwanana, na booso bâbâ bauteulubu buome bwa milumbu bibawitaba. ⁴⁹Ng'handi ya Mwanana biyi utangayala mwibalu yooso. ⁵⁰Ila Bayahudi bibaushojy'ganyabaata-ibalu na babaazi bâbâ bana luitabu; Bibaubusha buluisi bwa uluisha Paulo na Balnaba, ⁵¹Paulo na Balnaba bibaubakuk'mina luvumbi lwa byahi byabu, na bibawenda ku Ikonio, ⁵²Na kuu mitwana yawiyula na musangu na Chiuli Ilumbului.

14 ¹Koa ku Ikonio , Paulo na Balnaba bibawashwela hamonga mu Sinagogi lya Bayahudi na bibawisamba wafiila ibumbu chiata ya Bayuda na Bagiliki bayitabi. ²Baaba Bayahudi bashawitaba bibautulula na uson'lola bapakani na ubashojy'ganya na banduku.³Bibaukaaa matufu gashwali û Ikonio, ba mwichisamba na ukomwena , mu buswata bwa Mwanana , gwa mwibaha bushuula bwa bin'sonya byaji na ubatulula batahi na magaza gabu bisimu na binooze. ⁴Biinu-jyata bom'gab'lua:Banu umutamba gwa Bayahudi, banji umutamba gwa mituni.⁵Na byebya byali bapakanina Bayahudi oondo-bwihi na bayui baabu, bibautengeesha mwibatua bulomo na utaha mabwehe, ⁶Paulo na Balnaba habayua , bibawafumina û majyaati ga Likoni, Lustla na na û Delbe na ndandagala ya mumbâmba . ⁷Na bibawisahula musahu gulegela.⁸Koã Lustla, wâli tutu jimu gwa ibalu , gwa ilema tangu ubutua, na guchali gusichisumuanga. ⁹Gwa muhujiyisha Paulo na biguumbula naha gwana luitabu lwa je'fila ushoa. ¹⁰Biguboya na yihi liata : Yigoya na byahi byobe. Na bigugoya na witumbaga na bigusumua.¹¹Umwona biutubu na Paulo ibumbu bichiubajya yihi, bichiwi'samba mu lulimi Bal'Ikonio:

Tufr4vilivili tu'ututuila mu mbuluio ya bandu. ¹²Bibawit'gana Balnaba Zeusi , na Paulo Melkulio, ha mubili gwa naha jehe i gwali muyo'gozi.

¹⁴Bamitwana Balnaba na Paulo habayua , bibauswana biblamba byabu, bibauhambila û ngatingati ya ibumbu, ¹⁵Mwitaha bandu :A banu bah'bandu, njiayi umuteela bye byebyo? BATu nabu, tuli bandu paha na banu; Na tumivishila musahu gulegela , tumihajya mwileena na bibi bindu bishi na maana, na mugaluili Vili guli Za'uma, gwa ulojya gulu, mavu, Lagala na byoso bili monga. ¹⁶Yu'Vili , mubiliu bya kuila , gwa leanga bapakani balonde masinda gabu boho baninu, ¹⁷Nasi byebyo bigushaulea utaha bushuula hamubili gwa byebya byele, mwitaha bulegela , mwinuhumbwila vula ufumina higulu na bihindi bya ukuza , mwinuha bilyazi i mbemb'i toni na wiyujya matima genu na musangu. ¹⁸Yali ni singwah'singwahkufilea ukusha ibumbu ndeihana yeya ng'hombe ya uhalila. ¹⁹Bikufia Bayahudi ufumina Antiokiya na Ikonio, bibauligula ibumbu , manyuma ga choho umwasa Paulo mabwehe, bibaum'bulila haza ya jyaati , mu iniingii ya naha gufi'ala. ²⁰Mitwana hayiwaum'nyungfila,ye' mwigoya na bigushwela mu jyaati.Buenda bwaji , je mwenda ku Delbe ham'onga na Balnaba. ²¹Habvuya uswahila bandu musahu gwa buose mu yeya jyaati na bibakuuzaq lubali lwa mitwana , bibagalusha û Lustla , Ikonio na Atiokiya , ²²Bibautak'mia mitwana , uaisis'mwinya bakwati fihi mu luitabu, na mwi baswahila naha ku'shwela mwibalu ya Vili, yim'keba usuba ushwali. ²³Bibautula bayui mu chila kanisa , na manyuma gauhajya na wiyimina bilyazi ,bibaubatula mu magza ga Vili , gu bawitaba . Haukal'ganya Pisidiya, bibaufia û Panfiliya , ²⁵Mwisahula ng'handu mu Pisidiya na utua û Ataliya. ²⁶Ufumina kool'ko-o bibaubanda bwatu kuwenda û Antiokiya , ubatumubu wa buneme bwa Vili hamubili gwa mulimu gubauta. ²⁷Habafia , bibaubunga Kanisa na bibausahula bi'bizima byauta Vili hamon'ga nabu na byebya bigwawezlula ibelu ya luitabu. ²⁸Na bibaukaa ushwali hamon'ga na mitwana.

15

¹Balumi bamu bafumina û Yudea, bawigishubu banduku bibinu: Hutu nde musheizubu paha na byebya byawenda Musa, nde mum'shoeû. ²Paulo na Balnaba bibautaha nabu mbaâ hooto, na banduku bibawiyitena naha Paulo na Balnaba na bamu hangtaqi yabu babndi û Yelusalemu waali bamitwana na bayui , ku'lojya chii isimu. ³habausindiubu na kanisa , bibautibila mwi zila welela Fenisiya na Samaliya , mwiylulila ukokoa wa bapakani, na bibauvisha musangu gwa mehe uli banduku booso. ⁴Ufia û Yelusalemu, bibautambulubu na Kanisa , mitwana na banunu , na bibausahula byoso byebya Vili byetele nabu. ⁵Hanhan bamu ba mutamba gwa Bafalisayu , bawitaba , bibawamunua, mwibpoya naha bapakani bakumbene batahubu yandu na balonde byebya bimuboya misii ya Musa. ⁶Mitwana na banunu bibawilunga kuwiyitena hamubili gwa yiyi ng'handu. ⁷Bibabanda , bibautua na mbaâ , Petelo biguwigoya , biguubasahila: A balumi banduku ,mwijili naha tangu alah' Vili gwasobolola hangati yenu , kuboyela , ukwilila kuanu wami, bapakani bamhuja muolo gwa musahu gutohe na bakumbana witaba. ⁸Na Vili , jehe gwijili mitima, gwa batela bushuula hagwa ubaha Chiuli -Ilumbului paha na batu ; ⁹Ndataha mamama ni nigasi hangati yetu na boho, hagwautosha matima mabu kwilila luitabu. ¹⁰I hanu , hamubili gwa ayi mutemumubela Vili, mutaha Chiumbu ishausamunubu na bashetu tehe na gu'batu mwi ose na mitwana? v 11 Batu boso tuli bitali naha ni kuilila bin'sonya bya mwanana Yesu i bim'tushosha , bibye bya paha na boho. ¹²Alunga-jyeba oso bikaukaâ wehee, na bibauhujyisha Balnaba na Paulo , bawisamba hamubili gwa bisimu na bizinga Vili bigwauta kuilila boho hangatingati ya bapakani. ¹³Habauleâwisamba , Yakobo biguutambula mwolo na biguboya : Balumi banduku, mumbuji'nene ! ¹⁴Simoni guwisamba tutu Vili bigwaulelula babalu byoso wa'sobolola hangati yabyo seses'bandu ba'usamuna na zina lyaji. ¹⁵NA cheâ isimu ibagene na miolo ya bang'hanga biloto, wilondena na byebya byahalubu: ¹⁶Manyuma gaji , nimwagalusha, na nimwatysa ihili ya Daudiyahulua, nimwalojya momwa mooso mwa'oneâ, na nimwauchiful'lula , ¹⁷Ku'boyela naha bâbanji bandu bakwebe Mwanana , nagu ye yinji ndandagala yoso yim'tengetela zina lyami, biboyizi Mwanana.gumulojya bibindu, ¹⁸Na wel'jehe ubuyukii milumbu na milumbu. ¹⁹I choool'cheu iniwitabila naha nde tutula baaba bafumizi mu bapakani mumagumu, baaba bam'galuili Vili, ²⁰Sesese boobo tubahalili bayileene na bindu bibiha bya misii , bya buvu, bya nyama yifilili na muloha . ²¹I boya bibinu, mu lukelele looso , Musa gu na bandu mu chila isizi bamwimulumbugula, wilondena bamwimusomanga mwini matufu mu sabatu mu masinagogi. ²²Hol'hanhu biyimoneâ buose umutamba gwa mitwana na banunu, na kanisa ooso, wasobolubu hangatingati yabu bandu bautuma Antiokiya , hamonga na Paulo na Balnaba , Yuda gumwit'ganubu Baliseba na Sila , bandu batelubu inemo hangati ya banduku . ²³Bibaubaha mukanda guhali bibinu: Mitwana , banunu na banduku , uli banduku bali hangati ya bapakani , bali Antiokiya , Siliya na Sisiliya , muwimua! ²⁴Hatuhujya naha bandu bamu baufumina kool'koô wenu, na batushauha buswata nini bubuno, bawauntejy'tejya kuilila miolo yabu na unusub'gula kuii na kuii, ²⁵twaukala, manyuma ga ukum'ng'hana batu boso hamuongo, tusobole mieze na tumitumineyu hahanu na bipwanyu netu Balnaba na Paulo, ²⁶Baba bandu bawisumba lufu hamubili gwa zina lya Mwanana gwetu Yesu Klistu. ²⁷Tuumitumina Yuda na Sila, bam'nuswahila na mianu yabu bindu bibyebya bibimu. ²⁸I boya yimoneâ buose uli Chiuli Ilumbului na utuli batu nde tumifininii mu bindu bishwali ishi byebya boobo biliu bya mu paha , ²⁹uyuâ, witenga na nyama yihalilubu û misii, muloha , nyama yifilili, na bindu -buvu, biibi i bindu bimukumbene ukaâ na bu mambi û bili.Mwisagalenje. ³⁰Boyo, habaweileena na kanisa , bibawenda Antiokiya , u bawahana chéa iswasu, uli ibumbu ya bandu bashwali. ³¹Habavua ugusoma , banduku bibauseh'lejya wilondena na byebya bigwa ubatundula igongo. ³²Yuda na Sila , baali boh'baninu bang'hanga biloto, bibaubigayila na uhijya ubatak'mia na miolo yishwali. ³³Kiisha matufu bayaya bibaubeleela bibagalusha koâ ubatumubu. ³⁴Sila jehe muninu bigu'ulegelejya ukalila onga. ³⁵Paulo na Balnaba bibaukaâ Antiokiya , mwilulia na mwisahula , hamonga na banji bashwali , musahu gwa buose gwa mwoolo gwa Mwanana. ³⁶Matufu gashwali hagakuila , Paulo biguswhila Balnaba : Tugalushi twalole banduku mu ga jyaati goso gatwasahula

mwoolo gwa Mwanana , tubambuli bali bini. ³⁷Balnaba gwam'kueba yende hamonga na Yuani, gumwitanaganubu Malko; ³⁸Ila Paulo bigumona naha nde buose usamuna hamonga nabu yogwa gwaubasiga lyehu û Pamfiliya , na nda'ubasindia mu milimu gwabu. ³⁹Koã witashena biusichuvuyii bikukaã sulu ya boho wileena jimu na minaji. Na Balnaba, haguubugula Malko hamonga naji , bibawita kuisanga ya Kiplo. ⁴⁰Paulo bigusobola Sila na biguwenda uhanubu na byebya uli binin'sonya bya Mwanana . ⁴¹Biguutambatamba mu Silisiya , muhana buswata uli tunisa.

16

¹Bibawenda hong'a û Delbe na Lustla .Nde lola wali mutwana jimu zina lyagi Timoteyu mwana gwa muazi muyahudi gwali lula na shagi Mugiliki. ²Banduku ba Lustla na Ikonyo bamumukoela bushuula bwa buose. ³Paulo bigulegezja usumuah naji haguujinena nang'hah gwatahubu yazi juu ya Bayuda bali chee ihindi na bandu boso bayah nang'hah shagi gwali Mugiliki⁴Hawikila mu ibalu bigubasawila banduku balole mupangu gwa banjeze na banunu ba Yelusalema. ⁵Mukanisa bigahama na luitabu na bigavulila lutufu wa lutufu. ⁶Bigiukushubu na chiuli ilumbului kukoola ngand'ha mu Azia bigukaluluaFligia na jaati ya Galatia. ⁷Ufia habuih na Musia bigulegelezja ushela û Bitinia , chiuli ya Yesu ndeyalegelezjeuh. ⁸Bibatamnua Musia na utuha û Tloa. ⁹Bitufu Paulo bigumona iloto : Mundu jimu gwa Makedonia bigufumina bigubamuha bubu buhaji. Kilila û Makedonia gutufului. ¹⁰Paulo hagumona chee iloto, bikeba tugalushi û Makedonia twetwavuyi bwitigani bwa mwanana bwa usahula musahu gulegela. ¹¹Bituwenda û Tloa na ukililila vûû Samotlake na bwenda bwagi bitusiah û Neapoli. ¹²Koah bituwenda û Filipi ii jaati ya kwanza mu Makedonia bitutoha matufu gaseh momwa mu chee ibalu. ¹³Lutufu lwqa sabato bituwenda haza ya ibelu, bululi bwa mugezi gutwamuninga nzang'ha uli fasi ya buose ya uhajila bituwenda uli baazi bamu bawilunga. ¹⁴Jimu hangati yabu zina lyagi Ludia muomba gwa bilamba mu ibalu ta Tiatile gwa mwazi gwamutina Vilinyambi na gwamuhujyinena. Mwanana bigumuziula tima gwahujinena buose ng'hand'a yimukoola Paulo. ¹⁵Haguvundubu mu mema jeeh na utanda waji bigutuboya binu:Hutu mumumona bululi uli mwanana mushele mu yende yami na mukai bigusisimia cheea isimu yagi. ¹⁶Hatuwendqa fasi ya uhajila gwamuazi jimu gwana chiuli ya ubusha , bigukuza buneme bwata wa mwalimu gwazi biguva utuli batu. ¹⁷Bigubamba utulonda Paulo na batu bigukwanya babandu ba mulimu gwa Vilinyambi guli higulu na gumusahula zila lya buome. ¹⁸Gwataha byebya ngumbu yishali Paulo haguchoka bigugaluah bigukoola na chiuli nikuboya wa zina lya Yesu Klistu atuah na bigutuah hong'a na hong'a. ¹⁹Mwalimu gwa mundu gwa mulimu gwa muazi hagumona guizimina kitumaini ya faijila biguwata Paulo na Sila na ubataha fasi ya enene û buhala bwa baba bamuzimisha. ²⁰Bigu balubula uli bazuzi nang'ha ba bandu ibamuvisha lutoya mu ibalu yetu. ²¹Ni Bayahudi bamukoola asili yishi yitushimutuma wala utambula wala ulonda batu bali Baloma . ²²Ibumbu bikimona bwazi na bazuzi bibabavula bilamba byabu na ubaoya bajibilibu miti. ²³Habavuya ubajibila, binbabatosa mu buloko na umusawila zamu gwa buloko gwa balami buose. ²⁴Yo zamu hagukuza yeya milangu bigubasheja mu buloko bwa munda . Na ubabanga na miti û magulu. ²⁵Hangati butufu, Paulo na Sila bibamwimba na uhazja Vilinyambi na banji bandu ba buloko bamu bahuzja. ²⁶Hongo na hong'a mavu bigazeza wameh na matunji gwa buloko bigasagala na bibelu bibiwezulua na bandu boso ba buloko bibafuma. ²⁷Zamu hagubuah na umona bibelu bya buloko bitelebuhululu, bigufumisha luhete lwagi mutaka gwayi hagi uninga nang'ha bandu boso bafumizi. ²⁸Paulo bigukoola na yih liata ndwiotaha bibiha tuli bandu boso hanu. ²⁹Yo zamu biguhazja muchee bigushela mwizweza wawitasa û magulu ga Paulo na Sila . ³⁰Bigufumisha na uboya nang'hah mwanana nitahi bini kukuza buome?³¹Paulo na Sila bibalunga : Londa bobo mwanana Yesu na gumushoah bebe na bana bobe. ³²Bibabamba umusawila ng'hand'a ya mwanana na ba boso ba gwa nabu mu yende yagi. ³³Bigubabugula bubobwa butufu u batumba masungu gabu na bigubatizubu na boso bagi. ³⁴Bigumwe nabu û yende yagi bigubah bilibwa ; na usembelela na bana boso bebya bigwahujinena ng'hand'a ya Vili nyambi³⁵Butufu habutotoah bazuzi bibatuma bababamuta mulimu û balaza nang'ha bamusawi.li zamu gwabahosole babandu. ³⁶Zamu bigusawila Paulo : Nang'hah bazuzi batuma nusahu nang'hah ni mishole. Mwende na amani. ³⁷Paulo bigukoola na bazuzi mutuzjibila ala miti û mesu ga bandu boso bila utuzambisha batu bali Baloma mututasa mu buloko na mutuhosole. ³⁸Babatumubu bibawenda na go nusahu uli bazuzi bibakwanya ya uhuzjinena na Mbaloma. ³⁹Bibauvubalenda na ubahosola na ubahazja baatuila momwa mu ibalu. ⁴⁰Habafuma mu buloko bibashela wa Ludia na habamona ubalazimisha banduku bibawenda .

17

¹Paulo na Sila bibakila û Amfipolisi na Apoloni bibafiah û Tesalonika koah wali Bayuda na ihili. ²Paulo bigushela paha na asili agi.musabato yisatu biguyilila nabu û ng'hand'a ya busingi. ³Ubasahwila nang'ha Klistu gwapasha ufah na ubuah hangati ya bafu na Yesu gwa munusawhila gwabo nang'hah jehe iiii Klistu. ⁴Bamu hangati yabu bibalamuah na ulamata uli Paulo na Sila na oibumbu ishwalu ya Bagiliki ba mutina Vili nyambi na baazi bashwali babuose. ⁵Bayuda bibamona biboiha mwitima biba ubugula bandu bamu ba bwazi ba musuuh bibatah bibumbu na ukumbazjia bwazi mu ibalu. Bibawenda vûû û yende ya Jasoni mwimwikeba Paulo na Sila , kuuva nabu û buhala bwa bandu. ⁶Haba shabashangana bibamuwata Jasoni na banji baqnduku koah ule babuji ba ibalu na utah luhundu nang'ha :Babandu baugalula Alunga Mugaza , bqauva kunu, na Jasoni bigubatambula . ⁷Babenga ulonda ng'hand'a ya Kaizalia na ubonang'ha uli muyui jijimu ni Yesu. ⁸Wayeya ng'hand'a ibumbu na bazuzi bibakwanya. ⁹Binbamuleela Jasoni na babanji wenda kisha uhaubu falanga. ¹⁰Banduku bioibawenda butufui uli Paulo na Sila bayende Beloya; Habafiah bibnashela mu ihili ya Bayuda . ¹¹Ba bayuda bana luani lwa buose ukila babautesalonika batambula ng'hand'a na muma gushali na bibalolo busingi hutu yeya yi bam'basawila hutu yili paah. ¹²Basahali hangati bibawitaba na babaazi Bagiliki na ba alolo na babalumi bashali. ¹³Bayuda

ba Tesaloniki habakuza musahu nang'haa Paulo yu mwisahula ng'handanda ya Vili û Beloya bibauvu songololo ibumbu.¹⁴ Bibawenda mamama Paulo mutamba gwa iziba, Sila na Timoteyu bibasagala û Beloya.¹⁵ Babamwimusindia Paulo bibaumulila ku Atene. Kiisha bibagalusha na musahu nang'ha babalonde buili-buili.¹⁶ Paulo gwamubalindila û Atene, bigumona munda mwa chiuli nang'ha chee ibalu nja bandu bamuhaila miisi.¹⁷ Bibayuila munda mwa ihili na Bayuda na balumi bamutina Vili Nyambi, mu fasi hamukumugena bandu boso kila lutufu na baba babamusangananga.¹⁸ Bandu ba luani ba Epikilia na ba bastoika bibabamba koola naji bamu bibaboya yugu gulegelezje koola umboya bini? Banji bibamu hujyinenena je mukoola ng'handanda ya Yesu na uzjukua bibaboya nang'ha gumukoola ngand'ha ya bavili banji.¹⁹ Bibamubugula na wenaji Aleopagi, Bibaboya nang'hah tumone ng'handanda ayi yemusawila bandu.²⁰ Gutuhuzjisha nga'handanda yitohe tunamuna tuyui yeye yimutekeaha ayi? ²¹Bandu boso ba Atene na banyene bamukuzja wakati kukoola na uhujinena bitohe.²² Paulo sih hangati ya Aleopagi bigukoola : Banu babalumi ba mu Atene nimimona muli bandu ba dini.²³ Nimusuah ibalu yenu naumona bindu binumuhayila. Nimona busingi: Wa Vili gushijilubu gunu muhazja bila umuyua; Iyugu guni Vili a unusawila.²⁴ Vili Nyambi gwalonga Alunga Mugaza na byoso mwanana gwa higulu na hasi ndatakeeh mu yende yalongubu na magaza ga bandu.²⁵ Ndasaidiyubu na magaza ga bandueuh nda namuma gwa indu nasi njiimu. Je igumuha bandu buome, huya na kila indu.²⁶ Gwafumisha babalumi boso mu muloha gugumu na ukaha mu Alunga Mugaza. Na uvuyila mwishu gwa kila indu na fasi yaû.²⁷ Gwa leglezja umukeba mwanana na biguwikaza ku mukuza na uninga nang'hah ndalieuleuh na kila mundu.²⁸ Wasababu munda mwagi tu na buome, usumuah, na ukaah uyeya yimukoola basahuzi benu: Waji tuli indu kiimu.²⁹ Kumona nang'ha tuli fihili lilimu lya Vili Nyambi inde tupima ng'handanda ya Vili na ol, na falanga ao bwehe lisoye ao lilongizubu byuma bya mundu.³⁰ Vili gusha gwa uvulumizja wakati hanu gusahwila kila mundu gwa kila fasi gwayilole.³¹ Gwapanga lutufu luzima lwemuzambisha alungsa mugaza mu lugila , wa y'o mundu gugwachaku;la, gugwahaha byoso na umuzjulula hangati ya bafu...³² Habaujinena koola ng'handanda ya uzgulula bibabamba koola tumukuhuzya hongala lunji.³³ Paulo bigukatua hangati yabu.³⁴ Bammu bibawilamuaah waji na utaha ng'handanda mwitima , Denisio mundugwa Aleopagi na gwa muazi jimu zina lyagi Damali na banji hamonga nabu.

18 Kisha uyeyo, Paulo biguwenda ku Athene, vuu û Kolinto.² Bigusangana muyuda jimu zinz lyagi Akila mubutui gwa Ponto gucha mufumina ku Italia na mwazi gwagi Plisila wamana Klode gwaha na luhusa û bBayaudi bakatui û Roma bigu wingu nabu.³ Kumona nang'hah bana mulimu gugumu bigukaa nabu hahanu mulonga bibanda.⁴ Paulo gwa mbikisha mu bihili kila lutufu wa busatu na û balimununa Bayaudi na Bagiliki.⁵ Sila na Timoteyu habafia ufumina û Makedonia bibawihana baboso û ng'handanda ya Vili. Mubasahuwila Bayuda nang'hah ya Yesu Klistu.⁶ Bayuda nde bawitabeuh bibabamba umutua bulom, Paulo bigukukumuna bilamba na ubasahuwila : Muloho gwenu gwahului mu mishu yenu mimi nili gutoa, tangu hanu niwenda uli bapakani.⁷ Haufuma waji bigushela wa mundu gimu zina lyagi Yustusi gwamtina Vili-Nyambi. Na yenda ibali yali mbombombo na hali kibanda.⁸ Klispo muyui gwa kibanda biguwitaba mwanana na Yende yayi yoso na Bakolinto bashali bahuja Paulo, bibawitaba nabu bibabatizubu.⁹ Mwanana bigukoola na Paulo û biloto butufu : Ndutina indu koola na ndukaah wehe.¹⁰ Mimi ninobe, mundu nasi gigimu nda mutaha uboo wole bekekukutah bibiha. Koola nina bandu bashali muni mu yinu jaati.¹¹ Bigukaah nabu mwaah gumu na miezi mutuba mwigisha Bakolinto ng'handanda ya Vili-Nyambi.¹² Wakati wa Galio wali muyui gwa Akahaî , Bayuda bibamona bwazi ju ya Paulo bibawenda naji û kibanda ya mazambu.¹³ Yugu mundu gumushawisha bandu umukilila Vili mamama na shelia.¹⁴ Pulo habulula ku anu. Galio bigukoola na Bayuda : Yamumona hanu ni wibijena ô ng'handanda ya bwazi nimwanuhuzinenanga paah na bana sambu, oohBayuda;¹⁵ Yili hanu ni mbaa û ng'handanda ya mazina na kanuniobe: Yeya yimunulola sileglejje ukaa musambishayi gwa byebya bindu.¹⁶ Bigubabinga koa û kibanda ya uzambishila.¹⁷ Boso bibamukwata Sostene muyui gwa kibanda na umujibila ubuhala lwa kibanda . Galio gusha gwa ukaa na ng'handanda.¹⁸ Paulo bigukaa hongala ushali û Kolinto bigu wilee nabu bugubanda na wende û Siliya na Pilisila na Akila kisha ubaholo mushu û Kenkleya. Sababu ya nduku igwauta.¹⁹ Biba ufika ku Efeso, Paulo bigusiga binaji habashela mu kibanda igubamba uyulila na Bayuda .²⁰ Baumulugulaq na ulugula matifu.²¹ Nde bayua indeuh , bigubalaga na koola binu: Yimumbaja uvutah lutufu lwa musangu kunu û Yelusalemu nimwagalusha hongala wenu Vili jelegelezja na biguwenda Efeso.²² Hagutua û Sezalia bugubanda û Yelusalemu haguvua usema kanisa bigutua ku Antiokia.²³ Hagukija matufu gashwali û Antiokia , Paulo bigubamba hongala lugendu bwa wenda û Galatiya na Flijia waba hongala bamitwana bposo buswata.²⁴ Muyuda jimu zina lyagi Apolo mundu gwa Alexandlia utelezebu mu busingi bigu vuyaka ku Efeso.²⁵ Gwafundishubu mu zila lya Mwanana na chiuli bigusawila na ubalagiza na tima lilimu ng'handanda ya Yesu jeeh gwa kuza lubatizo bobo bwa Yoani.²⁶ Bigubamba ukoola munda mwa kibanda . Akila na Plisila baumuhujinena bibamubalugula na umutula mu zina lya Vili-Nyambi.²⁷ Gwalegelezje ukilila û Akaia banduku biba û mutima na usingila mitwana bamutambuli byabuose. Hagufia biguwenda bwa Vili-Nyambi bwalugila ubaba batambula ng'handanda ya Vili.²⁸ Gwamubabdenganga Bayuda hangati ya bandu. Umonesha û busingi nang'haa yesu ni Klistu.

19

¹Apolo hagwali û Kolinto, Paulo haguvuya usumuna majaati gatagala ga Azia, bigufia ku Efeso. Bigusangana na mitwana yimu na bigubiohaj.² Bigubasawila: Mwatambula chiuli ilumbului nhanha hamwatambula ng'handanda biba umulunga: Ndetuyihujqangeuh na uli chiuli ilumbului.³ Bigukoola : Lubatizu lumwakuza ndwa bini? Bibamulunga: Nang'hah lubatizu lwa Yoani.⁴ Paulo biguboya Yoani gwabatiza lubatizu gwa ululama na usawila bandu nang'ha muvuhujinene yoga gumuvya manyuma gami ni Yesu.⁵ Yeya ng'handanda bibavundubu mu mema mu zina lya mwanana Yesu.⁶ Paulo

hagubatendeela magaza chiuli bikibatuila bibabamba koola ndimi mamama na ubusha.⁷Bafiah bandu umi na babili.⁸Paulo bigushela û ibanda na mukoola bila moyo. Mu miezi yisatu gwa na mulimu gwasahula ng'handa yimulula ibalu ya Vili biguuta buswata gwa Vuti ba bamumuhuja.⁹Banu bibasagala gusha gwa uhuzjinena na ugaluah.Cheeah ibumbu bikutuah zila lya mwanana .Bigutuah hangati yabu na ugaba bamitwanai na mulagija kila tufu mu masomo gwq̄a mundu jimu Tilanus.¹⁰Yaloga miah yibili wayogoso guli mu Azia, Muyahudi na Mugiliki bahuzji ng'handa ya mwanana .¹¹Vili nyambi biguuta bisweeh ukilila magaza ga Paulo. ¹²Utendela bana lufu mulembe gogwalengezjia mubili gwajgi na lufu loatuah na miuli ibiha nabyu kwatuah.¹³Wali Bayahudi bamwitangatanga mwipima mwiatusha miuli ibiha mwizina lya mwanana Yesu na uboya: Ninubinga muzina lya Yesu gumwilagisha Paulo.¹⁴Baba bamuta byebya bali balenge babaazi musambu bana Kefa Muyauidi jimu, muyui gwa makohani.¹⁵Chiuli ibiha bichibalunga : Twijili Yesu na twijili Paulo ni nani hande banu mule banani?¹⁶Yo mundu gwa na chiuli ibiha bigu bitumbila na upatikana mwalimu gwa boso bigubajibila bibafuma mu cheeh yende njelah na bitahi. ¹⁷Biyiyuubu û Bayahudi na Bagiliki bamukosoah û Efeso moyo bigubashelela boso na zina lya mwanana Yesu lyaluvubu.¹⁸Bashali momwa mubaba bamwitaba bibauva uvuhazja binin'sonya na koola byoso bibauta bibiha.¹⁹Lubali lumu lwababa bamuta mulimu gwa buti bibauvisha bitabu byabu na ubujizya û luebu lwa bandu boso . Bya na mugulu gwa elufu maumi gatanu. ²⁰Inhanha ng'handa ya mwanana biyikuza buswata .²¹Yeya ng'handa yoso hayikila Paulo biguninga wenda û Yelusalema na ukalula Makedonia na Akai hamufika kooh yemumbazja nimone Loma. ²²Bigutuma û Makedonia banguzi babili Timoteyu na Elasto bigusagala jeeh bunga matufu gaseh hongu ku Azia.²³Yamoneah vuti mu ga matufu û ng'handa ya mwanana.²⁴Mundu jimu Demetliyo gwa mufulanga falanga faila yiata uli bandu bagi ba mulimu. ²⁵Bigu bakumng'hazja na baba ba mulimu gugumu na biguboya banu balumi mwijili nang'hah ukuza wetu umulonda na gu mulimu.²⁶Mumona na uhuzja nde ku Efeso bobo ni habwihi Azia oso ni Paulo gwazimizja ibumbu ya bandu . Nang'ha bavili nyambi baulonga na mabooh ga bandu nde bavili nyambeuh.²⁷Bulodje bwamona hanu ndebobo nang'hah ukuza wetu wahuluih, nagu kanisa âVili nyambi gwetu gwata vili Diane nde amonea â buli na iamutelebu tima mu Azia oso na mu alunga mugaza oso nde agalushubu manyuma.²⁸Ye ng'handa biyibajija izi bibabamba utaha mbundu: Guata ni Diane gwa Baefeso. ²⁹Ibalu yoso bikishela lutayo bibawenda boso hamonga û mazja wakwata hamonga nabu Gayo na Alistalko mundu gwa Makedonia gwamwisumuah hahanu na Paulo.³⁰Paulo bigulegelezja wimonesha û bandu bosomitwana yagi biyibenga. ³¹Bamu ba mu Azia bali bahanyi bibatuma wele nang'ha nditaba wenda û (theatre=?) mitchezo

³³Bibafumisha momuibumbu Alexandle Bayahudi gubakija û luebu na Alexandle gwaleglezja û koola na bandu ukilila utungizja na magaza. ³⁴Habayuah nang'ha gwali Muyahudio boso wa yihi lilimu habuihi saa yibili: Guata ni Diane gwa Baefeso. ³⁵Kalani biguboya ibumbu yakai wehe biguboya : Banu balumi ba Efeso , ni nani gushiguli nang'hah ibalu ya Efeso ii zamu gwa kanisa â Diane na ifebe yagi ihulwiih higulu.³⁶Nde mupashili ulengeuh mukai wehe wenda lubilu lubilu ndeumuta indu. ³⁷Muvili na yu mundu gushi na itulu gushitele bibiha nda mutuizi gwetu vili muazi.³⁸Hutu Demetliyo na bandu baji ba mulimu hutu bana byakoola uli mundu jimu uli matufu gautambula bandu û mazambu û balaza. Babatigani jimu wa jimu. ³⁹Na hutu munayiyi ng'handa yimulungubu û balaza liata. ⁴⁰Tunamayo gwa ustakubu û yeya yikilizi lelu. ndetu mumona itulu nasi ngiimu imututuma tukooole na kieh ibumbu.⁴¹Haguvuya yeya ng'hsanda bibahalagana.

20

¹Hatshavuyiah lutayo, Paulo bigubunga mitwana yagi na bigubamba ubalanga haguvuya biguwenda û Makedonia. ²Bigu sumwina tshea ihindi yoso mwisawila mitwana yagi milangilu yishwali.³Kisha biguwenda û Ugiliki koa biguwataha miezi yisatu gwali mulugendu lwa wenda û Siliya na Bayuda habaumuswahila ng'handa yibiha. Bigulea na uwata zila lya ûMakedonia.⁴Gwamwisindiubu vûû ku Azia na Sopati û Belea mwana gwa Pilusi , Alistalki gwa bibili û Twesalonika, Gayo gwa û Delbia Timoteyu na Tishiki na Tolofine mundu gwa Azia. ⁵Baba tubabambila na utulindila û Tloa. ⁶Wetu , hamanyuma lya lutufu lwaq mikati yishi na bugavu bituwenda û Filipi na kiisah matufu gatanu bitubabaga u Tloa koah bituuta matiufu musmbu.⁷Lutufu lwa musambu bituwilunga kulyah mikate. Paulo, gwapasha wenda buenda bwagi wayulila na mitwana , bigugwelezja uyulila vûû lutufu.⁸Wali bitemba musi bishwali momwa mu chumba chiata mutwali. ⁹Wali mulenje gwa mulumi jimu zina lyagi Etiko gwali hasi û dilisha na ubamba ulotoa na uyulila wa Paulo biguhuluah koah û yende ya busatu bibawamutondila nde gufi. ¹⁰Paulo bigutua, na umuwata û mabooh biguboya nang'hah : Ndem'ninga ushali sababu agoma agi akimutokowa.¹¹Hagubanda hongu bigutimuna mikati na ulyaha, bigukoola hongu ushwali vûû lueta kisha biguwenda.¹²Yoga Mwana wa mulenje bibagalusha nagi nde paaha.¹³Bandu bitumubambila Paulo mu bwatu na bitu wenda û Asosa utwawihuzjiena ubasangana sababu boho bapasha wenda lwamagulu. ¹⁴Nahatubabaga koa û Asosa bituwenda nabu bwatulubumu vûû û Mitilena.¹⁵Bituwongeza mu iziba naufia lueta lwagi û Kiosi, Lutufu lwa ulondela bindu wibuya habwihi na Samosi, lunji lutufu bitufi û Milea.¹⁶Paulo biguninga ukelela Efeso bilamwina utina uzimizja wakati ku Azia. Gwa mwitaha ndoho yokaa yimuwezekana gwa patikani û Yelusalema lutufu lwa Pentekoste.¹⁷Koa û Milea Paulo biguituma bakebe û Efeso , babanunu ba kanisa. ¹⁸Nahabafia wele jehe bigubasawila nang'ha : Mwijili tangu lutufu lwa kwanza lunashela mununu mu Azia. Nimwiluliibu na banu. ¹⁹Utumikina mwanana mu namuna yoso na miholo, na hangati ya mashindanu ga mwichinitaha Bayuda.²⁰Mujili nang'ha , sha famisha indu nasi njiimu yali ya buose. Na shatina unufundisha hangati ya bandu na mu yende.²¹Ubaswahoila Bayuda na Bagiliki bagalui uli Vilinyambi na buneme bwa mwanana gwetu Yesu Klistu.²²Ndeha lola nigangubu na chiuli ilumbutuwi, niwenda û Yelusalema sijili chea imwa umfila. ²³Jaati wa jaati chiuli ilimbutuwi imunzawila: Biswee bimundana.²⁴Simwitela

mimunineu ini nasingi imu, gusha byebya bibaunzawila na mulimu gugu gunakuza uli mwanana Yesu gwa usahula musahu gulegela gwa buneme bwa Vilinyambi.²⁵ Wa hanu nijili nde mumona hong'a luebu lwami banu boso koa unakila mwimwigisha ibalu ya Vili nyambi.²⁶ Na iwamana nimiswqahila lelu nili muloho gwenu banu boso .²⁷ Namuswahila milangilu yoso ya Vilinyambi bila ufamiswha .²⁸ Banu baninu mukaĩ angee, na u bibumbu byoso chiuli ilumbutuwi gwamitaha bayui wa ulisha kanisa a mwanana a witaha mashitaki wa muloha gwaji muninu.²⁹ Nijili nang'ha hamuvasherla hangati yenu kisha miwenda tunyeze ishimuvusinga ibumbu.³⁰ Hamuvumona hangati yenu babalumi bamuvugisha bamitwana manyuma gabo.³¹ Nde mutandabala muningi , mu miah yisatu butufu na yuba na mfulanganga na miholo gimu wa jimu.³² Nhahanu nimihazia wa Vilinyambi na wa ng'hamnda ya buneme wa yoga gukumbene uzia na uhana bindu bitumbi.³³ Shalkegeleja falanda waql olo wala bilamba bya mundu.³⁴ Mujili banu baninu mabooh gami gataha mulimu gwa lazima lyami na lya ba banabu.³⁵ Namimonesha namuna ya uah mulimu ku fula ba bunji na wa nionga ng'hand'a ya mwanana yi gwa boya nang'ha nde bya buose uhana gusha gwa utambula .³⁶ Haguvuya koola bigufukia ngumba na uhazja nabu.³⁷ Boso miholo biyi bafuma mu mesu na witasa mu malaah ga Paulo.³⁸ Bibaumukosola na uninga yeya nang'hah nde mumona hong'euh buhala bwami. Biba u musindia u bwatu.

21

¹Bitubanda mu bwatu tuchali bibumbu bibili na bituwenda u kosi luela lwaji bitufia u Lhode vu u Patala. ²Bitusangana bwato bwamwabua ng'hongo ya Fenisia bitubanda na wenda.³ Hatutele bululi bwa isanga ya Kiplo bitukisiga mutamba guazi biyuenda na zila ng'hongo ya Silia bituwasiaha u Tili koah ubamufumisha mizigu ya munda. ⁴Bitusangana na ukaah nabu matufu musambu. Mitwqana biyimuhumbulubu na chiuli bibakoola na Paulo nang'haa nde wenda u Yelusalema. ⁵Kuzuyila wa matufu musambu bitugoboa kuwenda bitusindiubu na babaazi na bana vu u haza ya ibalu bitufikia ngumba mu muonje na bituhazja. ⁶Hatuwileena nabu bitubanda bwatu na ugalusha wetu. ⁷Hatuvuya lugendu lwetu bituwenda u Tilo koah u Ptolemaio bitubasema banduku bitukaah nabu lutufu lumu nabu. ⁸Bituwenda luela lwaji naufika u Kaisalia. Bitusheela mu yende ya Filipi musahuzi gwali jimu gwa bamusambu bitukaah waji. ⁹Gwana bana babaaazi bana buna bashichiyua balumi bamusahula ng'hand'a. ¹⁰Tutele nahanha matufu gashali musahuzi jimu zina lagi Agabu bigutuah u Yudea. ¹¹Biguvutusangana biguubugula mubi gwa Paulo biguwiganga umagulu na umabooh: Biguboya mulole ibimulegelezja chiuli ni nani mwini gwa gu mubi? Bayuda bibamwamuganga gu mutindi hemwafia u Yelusalema na umuhana u maganza ga bapagani. ¹²Hatuhujinena batu na bababali habwihi yetu, bituhazja Paulo nda banda u Yelusalema. ¹³Bigulunga na ulila nitaha bini, gunyihaga tima nili tayali ku watubu na gu ufaah u Yelusalema mu zina lya mwanana Yesu. ¹⁴Nda wileena nasi mbasi biguwisingila wenda bituboya nang'hah ya tekee byebya mwanana byegelezeje. ¹⁵Lolwa lutufu halukila bitubamba wimbazja kuwenda u Yelusalema . ¹⁶Bamitwana bamu u Kaizalia biba uvugaya utuli na utululia uli mundu jimu zina lyagi Mnasoni gwa isanga ya Kiplo mutwana gwa ala , utapangiliya wapanga. ¹⁷Hatufia u Yelusalema banduku bibatutambula na musangu. ¹⁸Luelallwagi Paulo biguwenda netu wa Yakobo na bandu banunu bituwilunga. ¹⁹Hatubasema, bigubasawila yoso Vili nyambi yiguuta hangati ya bapakani na mulimu gwagi. ²⁰Habaujinena bibaluvya Vili nyambi bigubasawila gumona banduku ngumbu yinga Bayuda bibawitaba na boso bana kanuni haamu. ²¹BHzzinena nang'hah gumwilagizya u bayuda boso bali hangati ya bapakani na umusawila Musa nang'hah nde mutaha bana yazi na nde mubala gija asili enu. ²²nTutahi bini? Biba usita bandu bibawilunga kuyua ye Vili nau. ²³Tukuhazja taha byebya bitumukusawila .Hangati yetu uli babalumi bana batele ndugu. ²⁴Babuguli, gwitumbi nabu na guwati ng'hand'a yabu yoso baholole nyene yabu. Tumujua yeya yibahuja ole hutu ndugila. Bebenaji yitahi paah na gumulola kanuni. ²⁵Wilondena na bapakani batambula ng'hand'a tuleglegjeubasingila babenge uluaha yihalilubu, nde balyaha muloho gwa nyama yifililia na ya maoze. ²⁶Paulo bigubigula babalumi bigubatumba , na luela lwagi bibashela mu kanisa kusahula lutufu ayi utumbia haumuvujia na mulambu gumuhanubu wa kila mundu hangati yabo. ²⁷U mwishu gwa matufu musambu Bayuda ba ku Azia baumona Paulo mu kanisa, bibasawila ibumbu na utaha maganza higuli yaji. ²⁸Na utaha mbundu :Mundu muizilaeli muvugayi mulole mundu gumusahula ng'hand'a fasi yoso na alunga mugaza yibihilubu na bandu , yim'benga asili etu, na yeya fasi. Gwasheja Bagiliki mu kqanisa na utaha bibiha fasi yitakatifu. ²⁹Gwamona Tolofine gwa ku Efeso naji mu ibalu na bamuninga Paulo igwasheja munda mwa kanisa. ³⁰Ibalu yoso bitele na bwazi, bandu bibatemwenda ku na ku na umuwata Paulo na umufumisha haza ya kanisa ma bibelu byoso bibawezila. ³¹Byebya bibamuninga umwihaga , lutoyo bilufia uli muyui gwa basola , na Yelusalema yoso biyikwanya. ³²Biguubugula basola na bayui babu bibawenda lubilu. Habamona basola na bayui babu bibalea umujibila Paulo. ³³Yoga muyui gwa basola hagwihuja wele bigumuganga mu muyololo. Biguwihuja ni nani na gutele bini. ³⁴Momwa mu ibumbu, bamu mutaha mbundu banji mutaha lutoyo. wala nde wafuma jibu lutoyo lwahija bigubaboya bayende naji munda mwa lupangu. ³⁵Paulo hagufisa bigushalubu na basola ju bqandu yali bashali. ³⁶Bunji bwa bandu bamwiboya: Mwihaheje. ³⁷Haumusheja munda mwa lupangu Paulo bigukoola na muyuio gwa basola : Guyanitabila nikusawili ng'hand'a yimu? Muyui biguwitaa: Gwijili Kigiliki? ³⁸Nduli mu Misli gwawitenga na wenda na bandu elufu yina u tusuuh twitwihi. ³⁹Paulo bigulunga nili Muyahudi gwa Talso u Silisia mundu gwa ibalu imu isikosili atumbu. Muyui gwa basola biguumuboya nang'haa koola: Paulo biguwimanasihi bigubasawila bakai wehe: Paulo bigubamba koola mululimi lwa Kiebulania,

22

¹Balumi banduku na bash'ami muhujinene yinu yanuswahila ubuhala bwenu! ²Habahuninena yeye yi gwamukoola mululimi lwa kiebulania bibahija ukaa weehe. ³Mimi nili Muyuda ubutua u Talse mu Sisiliya , nakulila ujaati yinu yituli,

na wigishubu umagulu gwa Gamalieli mu uyua shelia ya bashetu na uleglejeja Vilinyambi binuli banu lelu.⁴ Nawigisha ka' kanuni uganga bandu ubataha mu buloko balumi na bazi.⁵ Kohani gwa muyui na ba boso banunu m'bashuula bami. Nakuza wabu mikanda u banduku ba Damasiki, na mwenda wauvugaya na baba bali mu buloko u Yelusalema baba bali koa na ubaha malipizi.⁶ Hanisha mwenda mu zila habwihi na Damasiki yisha mapande goa saa mutuba, binimona mushee ufuma higuli biguunyungila.⁷ Binihululua hasi, na uhuyinena yihi bili uswahila binu: Saulo, Saulo mana ayi guunihaga? ⁸Binilunga : Bebe guli nani mwanana? Bigu undunga naha: Mimi nili Yesu gwa Nazaleti go mwihaga.⁹ Baba bana nabu nabu bamona go mushee, nde bamuhujinena yihi lya yogo gumwisamba¹⁰ binilunga: Nde nitahi bini aa mwanana? Mwanana biguundunga: Yigoya bebe ,yenda uDamasiki koa bamwakuswahila yokumbene utaha. ¹¹Byebya binishamona sababu ya goo mushee. Bandu bananabu bibaungwata ku booh binifia u Damasiki.¹² Mundu jimu zina lyagi Anania mulumi gwayua kanuni abu na Bayuda boso bamukaa u Damasiki mumukoela bulegela. Biguvugaya wami.¹³ Na unzahwila : Paulo nduku yami bulula mesu, binibamba umona.¹⁴ Biguboya: Vilinyambi gwa bashetu gwa kutuma guyui lugila na gumuhujinena ng'handa ya kuanu. ¹⁵Gumukaashuula u bandu boso uyeng'handa yo mwene na uhuja.¹⁶ Hande hanu gumulama ayii yigoya, batizubu na gutimbii makosa gobe na zina lya mwanana lyaluvii.¹⁷ Haugalusha u Yelusalema byebya bina muhazjia mu kibanda bibaungusha yoso yina mwisamba. ¹⁸Binimona mwanana biguuniswahila : Taha lubilu nangwatui mu Yelusalema juu boso nde bamujieuh bushuula bobe wali mimi.¹⁹ Binikoola : Mwanana babanindu bayuaa na mutahanga mu buloko na ujiziba basha nakosa munda mwa sinagogi bamukutumbula bebe. ²⁰Habatasa muloho gwa shuula gobe Etsheni, mimi nindu nali shuula matendo gabu na gami gali mumumu. Na ulinda bilamba bya baba bamwihaga . ²¹Biguunzahwila yenda nimukutuma uila na baba bandu. ²²Biguhuzjinena yeya ng'handa bibabazja yihi: Mundu gwa gu mutindi nda kum beni ukaa pa heu. ²³bibataha mbundu: Tasa bilamba byabu na utasa luvumbi higulu. ²⁴Yogo muyui biguhana luhusa bamusheje Paulo munda mwa yende ya masambu naumwihuja na miti, gwayui sababu yigwamutaha mbundu.²⁵ Hababamba u muzjibila fimbo Paulo bigukoola na yoga muyui gwa bakombuyulu gwaqli hongambya buose uzjibila mundu gushi na itulu mundu mu Loma gushi guhukumu? ²⁶Yoga muyui biguwenda uli gwagi gumukili kuwamuswahila tutaha bini na yu mundu Muloma. ²⁷Yo muyui hagugalusha bigu musawila Paulo: Binu bebe guli mu Loma? Ngwaligila. ²⁸Muyui biguboya nang'ha nahana falanga yishwali kuuza lugila : Paulo bigulunga mimi nilikuzili tangu ubutua wami. ²⁹Baba bawitalisha na maulizo baibabamba kwatuah: Muyui hagumona Paulo gwali Mulumi bigumona moyo sababu gwa umugagisha migize. ³⁰Luela lwagi gwalegelejeja gwa yui sababu Bayuda ibamusitakila. Yoga muyui gwa basolaa bigumwatusha mu buloko biguhani luhusa ule Makohani na baba bayui, bakumng'hani kisha bamutusha Paulo na umutaha hangati yabu.

23

¹Paulo bigu balola bayui ba balaza bihukoola banu babalumwina banduku walugula na luani, haluleme vuu lelu u buhala bwa Vili Nyambi. ²Kohani gwa muyui zina lyagi Anania bigutuma bababali habuihi naji bamijibili kuanu. ³Paulo bigukoola : Vili Nyambi gumwakujibilanga. Bwasi bufinyubu bangi guli sogu ku uzambisha ulondena na milango na guwenda mamama gutuma bandu bajibili mimi. ⁴Bababali habuihi yaji bibakoola utuah kohani gwa muyui gwa Vili Nyambi bulomo. ⁵Paulo bigubonaha: Sijileuh be banduku nang'hah no kuhani gwa muyui wamana isingizubu ndu mwa mukuelanga muyui gwa bandu bobe. ⁶Paulo, haggyua nang'ha iba imu ya balaza yali ya banduku na inji na Wafalisayo. Bigutah luhundu mu balaza banu balumi na banduku nili mufalisayo mwa gwa mufalisayo. Wasababu yqa uyuah ujuluah hangati bafu hatulizubu u mazambu. ⁷Haguvuya koola bihabuah mbaa hangati ya Basadukayo na Bafalisayo nago makutano bigugablua. ⁸Basadukayo bambonang'ha ndeuli ujulueuh na nde uli basanguwala chiuli na Bafalisayo bamusisimia bindu byoso bibili. ⁹Biuchaa lutoya luata na bamu bakalani bali ng'hambu ya Bafalisayo bihabua mbaa yiata. Bibaboya nang'hah nde tumumoneauh bubiha nasi mbu bumu mwa yu mundu. Hamu nichiuhi o musangu gwa musahwila. ¹⁰Lutayo haluhizja muyui gwa basoda bigutina na Paulo nde bamutendela bibiha , bigutusha basoda kumwatusha hangati yabu na umululia munda mwa lupangu. ¹¹Butufu bwa ulondena, mwanana bigumufumina Paulo na umusawila :Koah na musangu byebya bigwa koola ng'handa yami u Yelusalema , taaah hongamuloma. ¹²Butufu habutotoah Bayuda bibatah agole nang'hah ndetulyaha wala utoma mpaka Paulo gwayihagubu. ¹³Babatah ka agole bakila maumi gana. ¹⁴Bibawenda waumona Makohani bayui na Banunu; na ubasahwila : Tutele agole nang'ha nde tulyah vuu hatu mwihaga Paulo. ¹⁵Banu nabu hanu mukole na balaza liatagala na muyui gwa basola bavugayi naji unuli muyui bitulu byagi byoso na batu tuli mumulama ku mwihaga. ¹⁶Mwana gwa babugwaji na Paulo hagukuza musahu gwa ku agole abu buguwenda munda mw lupangu wa umusahwila Paulo. ¹⁷Yoga muyui bigui ibugula yoga mwana gwa mulumi biguwenda naji uli muyui gwa basola. Biguboya nang'ha mundu gwa buloko Paulo gufunyitigana nang'ha niku Vili na yugu mwana gwa mulumi guna ng'handa ya ukusawila. ¹⁸Yo muyui gwa basola bigumuwata kuboo na wenda naji umbavu na umwihuja: Guna ng'handa ayi ya unzahwila? ¹⁹Bigulunga : Bayuda bihujene uvukuhazja gumushali Paulo buenda uli balaza liata kuiyua ng'handa yaji buhululu . ²⁰Ndabahujeuh zaidi ya waumi gana hangati yabu bataha auboya nang'hah ndatumulya ao utoma vuu hamwihagubu hanu tutele mulama yihi lyobe. ²¹Yo muyui gwa basola bigumusawila yoga mwana gwa mulumi nang'ha ndusawila mundu yihi ng'handa yonzawili. ²²Bigui gana bayui ba musu yagi ba bili bigu basawila : Mukai paah na saha y'isatu ya butufu basola miah yibili na bamubanda punda maumi yibili bayende u Kaizalia. ²³Na wakai punda yimu ya Paulo ubanda bayamufiisha guli paah wa liwali Felixi. ²⁴Bigusinga mukanda: ²⁵Klode Lusua gumutinubu Felixi nikusema! ²⁶Yu mundu Bayuda baumuta mashitaki balegelezja umwihaga hanifia na basola binimukuja bibaunzahwila nang'ha ni Muloma. ²⁷Kutaka uyuah ibamuwitili ni uvu naji u balaza liata. ²⁸Nimona bamusitaki

wenda mamama na mipango yabu ndatele itulu nasi ngiemu yepashili ufaha au ushela mu buloko. ³⁰Nikuza musahu na Bayuda bakoele ng'handu ya malimi, nikutumineje na usawila bamusitaki bakusawili babaninu. Niwenda. ³¹Basola mumipango yibakuza, bibaumubugula Paulo na umululiah bobutufu vûû û Antipatilia. ³²Luela lwaji, bapanda punda bibaongeza lugendu hamonga naji bibagalusha mu lupangu. ³³Habafia û Kaizalia, bamubanda punda bibahana mukanda uli liwali na umuhana Paulo. ³⁴Liwali hagusoma mukanda na biguwihuja nang'ha Paulo gwa ibalu ayi bibayuya nang'ha gwa Silisia. ³⁵Nimukuzambisha hamufika bababakusitaki. Biguhana mupangu bamutahio munda mwqa lupangui lwa Helode.

24

¹Matufu gatanu haguukila, kohani gwa muyui Anania, hamonga na banunu na..... muazi Teltuli;Bibaushitaki Paulo mu yigi miolo, ²Paulo bigutahubu mbila na Teltuli bigushitaki mu yigi miolo: ³U buswata bobu bee Felisi, tuli atalala ndonga, ziasi yiululamu na boso tuilibitahi na ufuekesha. ⁴Ivi na luilu, kumbuji na tima liobe, bitumukoola hasehe. ⁵tusangene yugu mundu, mulela, ni lufu, kusafanya bandu bayaudi ba alunga mugaza, na ni muyui gwa ibumbu ya Banazaleti, ⁶Na honga gwa babaa utaha onaga hekalu. Bituta umukwata na ukeba tumutela gunda lya milangilu yetu; ⁷Bitwamona lisiasi m,uyui gwa bataga-lumi, utubugulweje wa buswata. ⁸Na uhajya tumulonde wagi. Guli bumwihujyilu, guyui ngi ndu ayi itushetekela? ⁹Bayuda booso gulila bibawitaba biole byee. ¹⁰Mwini ibalu biguhawamusha gwa koole, Paolo bigualunga: Ubambila biliu bishali, kuli muye3nga gwa kii ibalu, niliguitushi na ukoola kumwona bibauzyetaka. ¹¹Nda haki ukila matufu umi na gabili, beubihuzya, lwa bandizi Yelusalema ku wa wituguila. Ndaba zangene mu hekalu, nda hali mu sinagogi, mu isizi mugogola na mundu gooso, witigana banduku balimusha. ¹³Ndabali bundagijilu bioso bibauzyetaka hahanu. ¹⁴Mimi nimwitaha mulimu gwa bashetu, mwisinda bibawitigana igabuluio, niligwitabi byooso bisingi mu misii na ba ng'hanga biloto. ¹⁵Umusu ga Vili, ninaukigila, bi byeya bibanau bobanindu, usangua wa bana sambu na bana bubii. ¹⁶Wa bibyebya nilishubu na mbati oso û mesu ga Vili na mbele ya bandu. ¹⁷Hanyuma ya ushii umonea biliu bishali, ni vili na uhana milambu uli ibalu yami. ¹⁸Ilolwa Bayuda basehe ba Azia banzangene û mesu tototo mu hekalu, gushi na ibumbu ya bandu, wala lutoyo. ¹⁹Bohoo bayigalagiji û mesu gobe na batele yabifili. ²⁰Hutu, bakulagizi bubiha bubamwene nabu mimi, hania wimana u mesu ga gunda. ²¹Hutu bobo hanu ni luhundu luatelu hangati yabu: Itulu ni usangua wa bafu ikuu uniwimuina u mesu goobe. ²²Felisi, gwali guyui osooso bieleleleko wigisha wabu, biguulalia ng'handu, na uboya: Hamuva lisiasi muyui gwa buswata, hamulole ng'handu yenu. ²³Biguihana maluzi bamukwati Paulo na gwayi kalili yagi na ndaba kusha nandu kuwa umulola. ²⁴Haukila matufu gooso, Felisi biguuvu na muazi gwagi Dluzula, muyuda, bibawitigana Paulo, bibauhuza ng'handu ya luitabu lwa Klistu. ²⁵Paulo gwa usahula yili haluegulu lwa sambu, wibatia na alu, lumwauva, Felisi, bigumona moyo na uboya: hanu katua, lwa mukaa na lea, nimwitigana. ²⁶Muningila wa Paulo gumumuha munono na mumutumina bamukebe, na gwayizyi nagi. ²⁷Biliu bibili habiukila, Felisi biguuhingulubu na Polkio Festo. Kulegezya û Bayuda, Felisi biguumusiga Paulo mu buloko.

25 ¹Festo haguufia mu ibalu kiata, bigubanda matufu gasatu habui na Kaezali û Yelusalema. ²Bayui ba makuhani na bayui ba Bayahudi bibaushelaka Paulo wele, na ulagizya bwazi byabu, ³Bibaumuhazya na umulilila gwa mugishi Yelusalema na bibaushazya baumutega kumwihaga mu isinda. ⁴Festo bigubalunga Paulo kumulolubu Kaizalia, na jemuninu gumuenda ushu ulogaa. ⁵Bayui bamu hangtai yenu hamonga na mi, hutu uli ng'handu bayashitaki yugu mundu, hutu gutele bibiha. ⁶Festo bigukaa nabu yapata matufu muganda ao umi, biguwenda û Kaizali. Buenda bwagi, bigu shwela utabi lya gunda na wamuna bavuyagi na Paulo. ⁷Paulo biguwikoela na uboya: "Shiteele hubi nani busi, shiulushi musii gwa Bayuda, wala u hekalu, wala wa Kaizali..." ⁸Festo, hakuulagizya u Bayaudi bigukoola na Paulo: gwitaba wwenda Yelusalema, ng'handu yobe yeya kalubu u mesu gami? ⁹Paulo biguuboya mimi yugushuhu u mesu gobe ga Kaizali, hanu hazya ukailubu. Shibifili Bayaudi, bemunindu guigili buose. ¹¹Hutu nina bubi, ao bubiha buata bu imbene ufaa shibengizi ufa, yo uka bonga mashitaki nga malimi, nda uli mundu gwa umbana ula ba bandu. Niwitala wa Kaizali. ¹²Festo, hagu ulola na gunda biguulunga: Biguuhazya ya yende gwa Kaizali, gumwenda u mesu ga Kaizali. ¹³Haukila matufu gasehe, muloha Kasheke Aglipa na Belenise bibaufia Kaizalia kuwisemena na Festo. ¹⁴Lusabagala matufu gashwali, Festo bigulagizya muloha ng'handu ya Paulo, Felisi gwa umusiga yu mundu mu yende ya mbete. ¹⁵Lunikiali Yelusalemu, bayui bamakuhani na banunu ba bayui baumushitakie na uhazya ukwatubu wagi. ¹⁶Ndayih paha na misweela ya Baloma na uhana mundu gwa yitondole û mesu ga banagi lutayo, nagehe gwa bagizyi zimbuu bitulu bivishili Gologota. ¹⁷Babili hanu, shagalua buenda buagi niali hasi wigunda, niautuma baviyagi nagi. ¹⁸Babanagi lutoyo bibawimonesha, na ndabasahili bubiha. Booso bubamwena buniamuninga; ¹⁹Banagi mbaâ wilondena na dsdini, na ufaha wa mundu gimu Yesu, jehe Paulo gumutota nguli pahaâ. ²⁰Shimuene lugila mu lutoyu lwabu, bini umuhazya hutu gulibuitabilu gwa yende Yelusalema, na bayakili miolo yabu. ²¹Paulo, hagutauhazya gwa lamubu vuhu na hamukalubu gwa sagali mu yende ya mbete ugihana uli Augustini mwini ibalu. Bunitabasahila bamulami wa mutimina gwa Kaizali. ²²Aglipa biguboya Festo; Nilegelezya niomuhujyi mi nagi yu munda. Buenda, Festo biguulunga, gumu muhazya. ²³Buenda bwagi, Aglipa na Belenika bibafia wa musangu gwa ibumbu, na usheela mu yende ya uhuja miolo, haminga na bayui ba basalayi na bayui ba ibalu. Festo biguwamuna, Paulo gwaviyagavu nagi. ²⁴Honga Festi bigukoola: Kasheke Aglipa na banu booso bali hanu, mumona yugu mundu hanueshu gwagi ibumbu yooso ya Bayaudi, kiunzawila nashi ya kaa û Yelusalema, nashi ya kaa hanu hatali, bauta mbundu, nda kuumbene ukaa buome. ²⁵Walimimi umopna nigili ndauli indu ikumbene na ufaa. nindu guitigene Agostino nitebee gwa

yendee.²⁶Shina inopze ya umsingila Agostino hamushu gwa yugu mundu, bibebya nimulagizyi û mesu genu na bebe Aglipa na û mesu gobe, niyui kya usinga hanyuma ya unuwihuzya. ²⁷Niumona ndauli umuhana gwa kwatubu hutu nda uli lugila lwa bitulu byaumukwatila.

26

¹Aglipa biguboya Paulo:"Guna lusa lwa ushotol'wela muolo gobe". Paulo bigugolola uboô, na ubambawiyoele : Niwimpona nyatu, wee mwini ibalu Aglipa, kukoola lelu û mesu gobe mu byoso binjiteke Bayuda , ³Guliguli buose misweela yabu na m,baâ yabu. Niukuhazya gu mbudji batabata.⁴Bayuda booso bijili buome bwami bibauli mu isambu yami koa Yelusalema, ubambila bulenge bwami. ⁵Bigili ubangila haala, na hutu balegelezya bayikoelee, nili habui nanda kulonda osooso byoso mu dini lyetu, mimi nalii Mufalisayu.⁶Lelu, nimwimua kulonda lulagilu lwa bashetu lubau hangubu na Vili. ⁷Na mbutu yetu umina yibili yili bitaa kutaha mulimu gwa Vili, butufu na yuba. Yakaa ukugila , bebe kasheke niahulubu na Bayahudi! ⁸Njiayi ! Ishi ya bebe witaba Vili gumusangulanga bafu?⁹Mimi, nali na luitabu kugila lwqa ubenga zina lya Yesu Mwanazaleti. ¹⁰Bini autaha Yelusalema. Niataha mu buloko Baklistu bashwali niahuhubu buswata na bayui ba Makuhani na bamwihagangubu, yali mu agole ami hamonga na bangi. ¹¹niyungizi mu masinagogi gooso na uloga mwibasumbulusha na ubafuninia batuni luitabu lwabu, yokaa ibandi ishali , na ubasuvya vuu mu zyaati gangi ga bungene.¹²Muliya tima , nigili Damasiko na bulagi bwa bayui ba Makuhani. ¹³Yuba mungati , be muini gwa nimwene muisinda muchee umbagana na banienabu ufumina higulu na butogene ukila bwayuba.¹⁴Bituhulua booso mu mavu, bionihuzya yihii mu lulimi lwa Baebulania : Saulo, Saulo u gulu yamuzuvila, ngiayi?Nguuminio wobe utaha yahi mu kanibi uma ngooma?¹⁵Biniulunga: Ni naniah mwanana? Gehe mwanana biguhindula: Nyami Yesu gumusvya. ¹⁶Yigoya, yimana shuhu; Niou kufumina kukutanya ngeze na shula gwa bindu byomwene na biniga wilagizya wobe. ¹⁷Nikusabyele hangati ya bandu na mungali ya bashigili Vili ubali wamukutuma, ¹⁸Gwe gwa babululi mesu bafumi mumufitu na itambula muchee naufuma mu buswata bwa kiyunguyungi nautambula Vilinyambi, muisinda lwa luitabu wali mimi, bins'onya bya bubuha na lubala hamonga na batoshilubu.¹⁹Lugila ,kasheke Aglipa nikutigene wimona wa umona bya higulu: ²⁰Uballi Dasiki , honga Yelusalema na Yudea yoso, na uli bapagani; Niahubili bagalului Vili na balagidji songo tenda lugila lwabu.²¹Jehole Bayuda ibangwatili mu hekalu na gila mukeba banyihagi.²²Vili bobo, ilulu lwaki buome , na muitondola û mesu ga balenge na bayui na shivulumidji mwa koolo bang'hanga biloto na Musa bimubozya ufa; ²³uyua bululi Klistu gumusuvubu, gumusangu gwa kwanza mu bafu, na ulagizya muchee wa landuna bibalu.²⁴Lwelagizi lugila , Festo biguganyunua: guna agologolo Paulo! Uyua wobe ushali guzimizya nyini. ²⁵Shili gu bayui, ah muloha Festo bilungizi Paulo, nguboyela la lugila na vbuomene bwa byakaele.²⁶Kasheke ngululii, ibiolebye, na nimulimtushi ala, na gehe nda vulumizi indu, nda mwakila bya lumusinusi.²⁷Guna luitabu wa Ng'hanga biloto, kasheke Aglipa ? Nigiliguli guitabi. ²⁸Aglipa biguhindula Paulo: Nda mumukeba gungaluli hahanu ni kai mu Klistu! ²⁹Paulo biguumulunga : Hutu mbahanu, alilelu, yatekee wsa Vili hashi wole bebenge, na wa ba bamumbuzya lelu, bafii byali mimi, hutu mu bubu bukwati.³⁰Kasheke, mwini iba;u, Belnika , na bali vawawa bibawigoya, ³¹Lu bawikatua , mukishotozyena: Yugu mundu nda tele bibihu bya umwihaga ao umutaha mu yende ya mbete . ³²Aglipa bikoola na Festo: Mundu yugu guli buhoswelubu, genangukaa uhazya wagi wa wenda wa Kaizali.

27

¹Lu bakwata wazo la wenda û Italia , bibauhana Paulo na bangi lawati wa muyui gwa batagalumi gwa ibumbu ya agosto , zina lyagi Yuliusi. ²Bitubanda u mashua ga mema mu Adlamyati, galegelezya ukilila umuyaguga Azia, bituwigoya Alistalko, Mumakedonia gwa zyati ya Tesalonika.³Buenda bwagi bitufia Sidona , nagi Yuliusi , gwawilamena bulele na Paulo , bigu umuha luusa gwa yegelele binagi na gwahunubu mumono gwa zila. ⁴ukatua hatuah, bituenda na mashua , bitukilila ubusiya bwa isanga ya Kiplo, ibumbu yakutufumina u mbele. ⁵Bituwita ziba habuihi na Silisia na Pamfilia, bitu ufa u isiziya Lisia . ⁶Honga , muyui gwa batagalumi, bigupuza mashua ga Alegizandlia ga mwenda Italia , bitubandishubu.⁷Bitusumua bishubishu wa matufu gashwali , bituufia wa bebya wiyubu bya Knido , umona mbumbu yautuzia , bituwenda mulwasi mwa Klete, na unyunga isanga ya Salmoni. ⁸Bituikila wa bititi na ufiila mbala yina Zina yabu bya buose habui wa isizi ya Lasea.⁹Hatuuzimizya matufu bahaa, na lugendu lwa munema ndiubiha , umona matufu ga uzela byandayi gatakuila . ¹⁰Paulo biguhana maluli na ubpoya: abau binami , nimuona lugendu lwa munema lumuvisha Gologota lya utuzimizya na wa mashuwa boboi na mizigu nagu wa bandu banindu . ¹¹Muyui gwa batagalumi biguhuya gwa mwivugana mwinii mashua na ubengu miolo ya Paulo.¹²Umona yabu ndaliali asisi kulogaa holi haaa mu buyogo bashali bibauhazya tukatui , hutuu tulibufiiluhi feniki feniki ni yabu bya Kleta limwilozyena na luela yogolo kukizya. ¹³Mbumbu hayiwa bibaninga balilwigoyelu bibatotola migoze na witima habuihi na isanga ya Kleta.¹⁴Hasee bobo mbumbu yibiha biyubafumina yina zina lya luela yogolo. ¹⁵Na go mashuwa ga mema bigagela na mbumbu bila wimana. ¹⁶Iutusamubu andalindali bituwawegena mu Kisanga zina lyagi Klauda, tsubizi kukaa mu bwatu bwa mashuwa na womoa saligi balipashaa.¹⁷Lubaukibazya , bibauigeza na maboo ga bangi kunyuzya migoze mashuwa,moyoo gwa utasubana mbumbu mu isizi ya Silta, bituitusha nang'ha yisha ufa hasi ya mwiyebelela na batu mwiwendubu nabu. ¹⁸Buenda bwagi , haguezya mbumbu bibaubamba utosa mizigu mu mema . ¹⁹Tufu lya busatu bibausumbula byela bya mashuwa ga mema na minu yabu ba banindu.²⁰Matufu gashwali mwenzena tungundingundi nda byamonea na mbumbu biyigwezya na na booso tutazimizia matumaini ga buome.²¹Batali bashibaliahi matufu gashali, Paulo biguwimana hangati yabu na usaza : Eh binami, mwalonda lulimi luami na ulea ukatua Kleta,nda twasuba binu na uzimina. ²²Nagu hanu

mukwatisha tima , nda uli nani gugimu gweni gumuzimina, sesee mashuwa gamonea.²³ Butufu bwa lelu , malaika gwa Vili , guvumini, mimi ni mundu kutuhana milambo²⁴ gubayizi: Ndumona moyo Paulo, likuu kumwimua wa Kaizali; honga Vili nda kuleezi na booso banubu mu mema bakai atalala ndonga. ²⁵Banu binami , nda nuka na biliti, mi nina luitabu wa Vili yumutekea lagizyubu. ²⁶Mbya buose tuegami mu isanga imu utumukutegeni . ²⁷Hayiufia nditi ya saa muganda ya butufu, mbumbu biyibasamuna na ubatasaga kuu na kuu mu mema ga Adliya bamwisumusha bamuningila, mungati butufu baugoboa habui na alunga mugaza. ²⁸Lubatiza msombo na mugoze bibauguza teneba metle maumi gabili, lubawibuzya hasee, lubasumbula honga msombo metle umi na yitanu. ²⁹Mu moyo gwa utasumbu uli mabwehe, bibautusha lulumu migoze hina ya wimana mulolela hutu bumukiundulua. ³⁰Ulola bini mulimu mu mashuwa batawizyoa na usiga mashuwa, batatusha bwatu bwa uzyoela , na utimba ufandanya paha na bamutusha mugoze gwa yela ubuhala. ³¹Hole, a muyui na a baaskali:" Bi netu bonangukaa mu mashuwa gagaa, ndamu na buome". ³²Batagalumi bibausesa mugaze gwa bwatu na bikigela . ³³Ukuundulua, Paulo bigubahaza booso balia bilibu na uboya:"Lelu ni matufu umi na gona mulama na ukaa ndanulili , nda nulengezya anda. ³⁴Ninukalabila mulyahi chaulya , ngea buose u buome nda uli nani lunywene lwa mushu gwa gimu luzimina. ³⁵Haguvuya kuola , bigubugula mikati ututula Vili mu mesu gabu, bigusega, na ubamba uliaha. ³⁶Boso bilimba bibisesamata na ubuga belebu na uliaha . ³⁷Twali mu mashuwa boso hamonga , bandu mia yibili maumi musambu na mutuba. ³⁸Lubavuyizi uliaha bibausumbula ngano mu mema ku hahaza mashuwa. ³⁹Habutototoa , bamwivuga ndaba bambula isizi kiekia, baumona bobo hamwilombezya mema mu isizi na hali yabu. Bibawishisha bashezye mashuwa kolokoo, hutugamufia. ⁴⁰Bibausesa migoze ya nang'ha, biyigela na uhalua migoze ya ngafi ya wifega. na ulombozya noni ba na mabembi ligaweleela u mushenga yabu . ⁴¹Bibawitasa umu atogwa mushenga hangati ya malea gabili, biba ushezya mashuwa. Namba ya shezyubu ndayi shajezye , nani hasee, ila figu umanyuma biyi tauyia wa witasagu wa mabimbi. ⁴²Baaskali bibaulegezya wihaga bakwati , na wabua munduunimwisalaa. ⁴³Muyui , gwalegelezya uneshusha Paulo, bigubakusha ndabihaga mundu. Biguwamuna bigili usola bayigili umuonge . ⁴⁴Na bangi balonde higulu ya mboo na bisalii u mashua na booso bifaushoa na ufa umunonge buome.

28

¹Hatuabua buose, bitushot'lwelubu isanga wa zina ga Melita; ²Bini zyaati baututambula buose netu bila lutoyo ;baututela bimbi lya mulimu na ututambula , mwula yaumba usasa na masia. ³Paulo gwa ukeba iliba ya ndete na uyitiha u mulilu, nyoa biyifuma monga sababu ya iyenga na wihombo ku uboo wagi. ⁴Lubamwene nyoa yemba ku uboo bibawisauzyena : "Lugila yugu mundu ni maazi , gushaoizi mu mema Vili gwa lugila nda mumusiga bahaa"⁵Paulo biguhoyogola umtasa mu mulilu, nda yamutaha indu. ⁶Bamuninga kumutana au uhulua hasii lubeu na ugilila; Luba ula mu ihindi ilogee, ndakuzili indu ya umusumbulusha ; bibagalula bya kumukoolubu, na uboya gehe ni geze. ⁷Habuihina mbalaa yibali walii malumi ga Publilio, kasheke gwa iosanga. Nagi gwatutambula wa buminaha , na ukaa wagi matufu gasatu bageni bagi . ⁸Biutali nagi na Publilio gwana mbilimba masia na muhalisha muloha . Paulo bimwegelela , na bigu hazyla na umutendeela maboo bigumushosha . ⁹Na honga , ba na malufu mukila isanga bibauva nabu bibaushoshwa. ¹⁰Bibatualia na utulele buose, na hawigoya bibatiungangila bya ulya ufekusha na bituanubu lazima. ¹¹Hatukuukizya miezi yisatui, bituwigoya na ubanda mashuwa ga mema ga Alekisandliya , gali holihanha mu buyoga hake isanga . ¹²Bituwimana u Silakuze na uloga matufu gasatu. ¹³Hatukatua na ulonda muonga , bitufia Legio mbumbu yilumi buenda bwagi biyibua, bituufia Puzoli mu matufu gabili. ¹⁴Bitusangana banduku , nabu bituhanga wabu matufu musambu, bituwenda u Loma: ¹⁵Litakua Loma banduku baukuzya minyinyi ya ufa wetu bibauva kuuvututambula nagu Soko la Apio na hoteli-tatu. Paolo luebamwene bigu tutula Vilinyambi na apata atalala ndonga. ¹⁶Hatufizi Loma , Paolo bigusagala wagi u yende na ulamubu na kaitaga-lumi gimu. ¹⁷Matufu gasatu hagaukila , Paolo biguwitigana bayui ba Mayahudi mu ziati ; Hubafia , bigukoola binu: Abanu banduku yami, mimi shoteele indu ibiha uli bandu ao misweela ya bashetu, nitelubu mu yende ya mbete u Yelusalema na utasubumu magaza ga Balumi. ¹⁸Luwavuyizi unyi huzya , batamumbosola nda bamwona wandi bubiha bwa unyihaga. ¹⁹Bayuda baubenga , na mimi binililia nifi wa Kaizali, sha na ng'handu yaushetakubu usala ibalu. ²⁰Ivu na ivu;lu , inihazya unumwona na unusawila zimbu , musingugili ya Isilaeli byo muninga benindu, tuigili dini liole libengizubu kila handu. ²¹Bibaumulunga: Ndatutambuli Yudea baluba mushu gobe, wala ndawili nduku na mueze ao koola bibiha mu mushu gobe, ²²Tuzimbwili byo muninga bemunindu , tuigili dini liole libengizubu kila handu. ²³Bibatawilageni naiti tufu, na ibumbu ishwalu bichiumuvwila ukumugana naiti u yende yaji. Paulobigutaubaswahila ibalu ya Vili, ubaha bushuula, muukeba ukilila misii ya Musa na bang'hanga biloto, ubahuyisha bebya byelele Yesu .Mayuilizi gauloga ubambila luela ufiila yogolo. ²⁴Bamu bawitaba bebya bigwakoola, na banji nda bawitaba na guhase. ²⁵Lubawisigena na ndabihuzyine, Paolo boigubasindia na yihi lilimu: " Tshiuli ilumbutui ya'koola zimbu na bashetu mu anu mwa ng'hamnga biloto Yesaya, ²⁶Na uboya : Yenda gwasahili bandu ba ki'iba;lu; uhuzya mumuhizi, ndanumukwata ; utamngila mumulola , nda nuli bumwene. ²⁷Mu utina gweni ngugalului gumini: maushu mugataha gashimuhuzya nda mumona wa mesu , nda muhuzya wa maushu wala nda muyua wa tima, wala luitabu oto, mimi nianufula"²⁸Muyui zimbu, luvula lwa Vili luwenda ubapagani, naboho bamuhuzya . ²⁹Lubahuzya biole byebu, bibawigila mwikihindizyena hangati yabu. ³⁰Paulo biguukaa mia yibili mu yende igwa panga ; mubatambula bandu booso bamufia wagi, ³¹na uhumbili na wigisha ng'handu ya Yesu Klistu, wa mushu taaq bila itingu ya uziubu.